

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 17. sz. 1943 január 22 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 P., negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Kállay miniszterelnök: A magyar csapatok súlyos támadást kaptak, mellyel szemben a legnagyobb ellenállást tanúsították

Veszteségeink az eddiginél nagyobbak, de távol vannak az ellenség által híresztelt számoktól
Lényeges magyar haderő bekerítve nincs — Csapataink mozgó harcokban állanak

Nagy Vilmos honvédelmi miniszter beszámolt berlini útjáról és a hadihelyzetről

Erélyes intézkedések a rémhírterjesztőkkel szemben

Budapest, jan. 21. A Magyar Elet Partja csütörtökön délután a part helyiségében szokásos klubnapján igen nagy számban jelentek meg a párt tagjai. A klubnapon megjelent Kállay Miklós miniszterelnök, valamint a kormányának csaknem valamennyi tagja. A miniszterelnök az összegyűlt párttagokat tájékoztatta a helyzetről:

— A magyar csapatok — mondotta a miniszterelnök — súlyos támadást kaptak. A támadással szemben a magyar harci erényeknek megfelelően a legnagyobb ellenállást tanúsították.

A miniszterelnök megnyugtatta a párttagokat, hogyha a veszteségek az eddigieknél nagyobbak is, távol vannak azoktól a számoktól, amelyeket az ellenség híradások közölnek. Veszteségeinkről pontos képet még nem lehet kapni, mert a csapataink mozgóharcokban állnak. Csapataink túlnyomó része kitűnt az ellenséges támadások elől. Lényeges magyar haderő bekerítve nincsen és azt lehet mondani, hogy szabad mozgásuk a védekező harcok keretében mindenütt megvan.

A párt tagjai nagy megnyugvással fogadták Kállay Miklós

miniszterelnök szavait. Különösen helyeselték azt a kijelentését, hogy a rémhírterjesztőkkel szemben a legnagyobb eréllyel fog fellépni és kiadta az utasítást, hogy minden felelőtlen és valótlán híreket terjesztővel szemben a legszigorúbb járjanak el, tekintet nélkül az illető társadalmi és pártpolitikai elhelyezkedésére.

A miniszterelnök köszönetét fejezte ki Nagy Vilmos honvédelmi miniszternek, hogy küldetését teljes sikerrel fejezte be és hogy azokban a technikai kérdésekben, amelyekkel Göring birodalmi tábornagyhoz fordult, a leg-

teljesebb és legkielégítőbb válaszokat hozta. Különösen jól esően regisztrálta a miniszterelnök, hogy Göring birodalmi tábornagy a honvédelmi minisztert olyan kitüntető rokonszenveléssel és barátsággal fogadta.

A miniszterelnök ezenkívül kimerítő választ adott azokra az aktuális politikai és gazdasági kérdésekre, amelyeket a megjelent képviselők felvetettek.

Ezt követően Nagy Vilmos honvédelmi miniszter tájékoztatta a nagyszámú összegyűlt képviselőket és felsőházi tagokat mind berlini útjáról, mind

a hadihelyzetről és törhetetlen optimizmusát fejezte ki ügyünk és győzelmünk biztosságában.

A párt tagjai igen meleg ünneplésben részesítették a miniszterelnököt és a honvédelmi minisztert. A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter kijelentéseivel kapcsolatban hálás szeretettel igen meleg ünneplésben részesítették a nehéz harcokban helytálló honvédségünket és nagy tetszéssel fogadták a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter szavait.

Meghiúsultak a Rosztov és Sztalingrád elleni tömegtámadások

Berlin: A szovjet kényszerű szükségből „most, vagy soha” választás elé került Heves harcok Tripolisz előtt, Rommel elhárította az átkaroló hadműveletet

Szaradzsoğlu: Törökországgal hű marad Angliával kötött szövetségéhez és a Németországgal fennálló barátsági egyezményhez is

Német-olasz-japán gazdasági szerződés létesült

Változatlanul a keleti front eseményei felé fordul elsősorban a figyelem. A keleti harcok helyzetéről berlini igen jól tájékozott körökben ma már meglehetősen bizakodó képet festenek. Megállapítják, hogy a szovjet csapatok körében érezhető zavarok figyelhetők meg. Ez nyilván az igen súlyos veszteségek, az utánpótlási nehézségek és rendkívül kedvezőtlen időjárási következményeknek tekinthető. A szovjet hadvezetés Sztalingrád vidékéről csapatokat helyezett át a Don alsó és középső folyása menté-
re, hogy támogassák az ott folyó támadásokat. Ennek ellenére a harcok az utóbbi időben ellanyhultak, sőt egyes helyeken jelentősebb harci szünet állt be.

Rosztov ellen északról déli irányban indított támadásnak nem sikerült hadműveleti eredményt elérni. A német csapatok Észak-Kaukázusban bizonyos

visszavonulást hajtottak végre. Sok helyütt elkeseredett harcokra került sor.

Másutt német és szövetséges csapatok tervszerűen folytatták hadmozdulataikat, részben az ellenséggel való harci érintkezés nélkül, részben ellenséges nyomás nélkül. Ebből arra kell következtetni, hogy a német hadvezetés a kaukázusi arcvonal részére újabb állásokat jelölt ki.

Berlini körökben nem foglalnak állást Schlüssellburg elfoglalásáról a szovjet jelentésekkel kapcsolatban. Ezeket a híreket sem meg nem erősítik, sem meg nem cáfolják. Ezzel szemben cáfolják azokat az állításokat, mintha Leningrád körül alkotott német gyűrűt a szovjet csapatoknak sikerült volna át-törniük.

A tegnapi német hadijelentés a sztalingrádi harcokról megemlíti, hogy Sztalingrád területén a német csapatok

visszaverték a tömegtámadásokat és a legkeményebb ellenállással visszautasították az ellenség azon állandó igyekezetét, hogy a német arcvonalakba behatoljon.

Sztalingrád most egy ostromlott vár jellegét ölti fel, a német csapatok a romvárosban elszántan küzdenek körülveve ellenségtől, birkozva a legriasztóbb körülményekkel.

A KELETI ARCVONAL HELYZETÉRŐL

a Német Távirati Iroda a következőket írja:

Ha az ellenség még egyáltalán eredményt érhet el, úgy időpontul csak a mostani telet választhatja.

A fő ellátási területeitől és szénvidékeiktől megfosztott szovjet az elmúlt év őszén kényszerű szükségből a „most, vagy soha” választás elé került. Ez azt jelentette, hogy most már egész meglevő hadi erejét harcba kell vetnie, és pedig azokon a pontokon,

ahonnan stratégiai céljainak elérése, a Don-kanyarulatnak és Ukrajnának visszafoglalása a leggyorsabb eredménnyel ke-
esegethet.

A német és szövetséges csapatoknak 1942 nyarán elért eredményei a szovjet hadvezetést kényszerítették elé állítottak. A két hónapja tartó téli esetből már le lehet vonni bizonyos következtetéseket. Tekintet nélkül a harcokban még esetleg bekövetkező változásokra, az új Európa fegyverei által megteremtett két tény változatlanul fennáll: 1. Azokkal az erőfeszítésekkel, amelyek felülmulják mindazt, amit egy állam hadigépezete valaha is támadás céljára mozgósított, nem sikerült a német védelmet szétzúzni, még kevésbé megsemmisíteni. 2. Ukrajna és a Donec-medence változatlanul a német és szövetséges csapatok kezén van, sőt a mestani harcok előtt a terület-től jóval keletre zajlanak le. Ez

annál figyelemreméltóbb, mert már most is le lehet vonni azt a következtetést, hogy szovjet részről annyira felülkötnek az erők, hogy annak következményei nem maradhatnak el.

Ehhez jön még egy másik eddig kevés figyelemre méltított szempont: a Kelet-Európában született katona egész beállítottóságának megfelelően jobb a védekezésben, mint a támadásban. A német katona kiváltsága ellenben jobban érvényesül a támadásban.

Ezeknek az alaptételeknek figyelembevételével könnyű arra következtetni, hogy a most folyó kemény harcok ismét új szakaszokba érkeznek, amikor a megfellelő előkészület befejezésekor német részről megadják az indulás jelét.

A birodalmi főváros katonai körében határozottan tartózik

TOKÉES FOTO
PÉCSI PÁLYA

A vese, a húgyútak és a prosz-tata megbetegedéseinek kezelése...

kodnak a jövő tervek bármilyen érintésétől, de az az általános meggyőződés, hogy a mostani szakot olyan időszak fogja követni...

AZ ÉSZAKAFRIKAI HELYZETRŐL

az Internai a következő tájékoztatást adja:

Az angol 8. hadsereg január 20-án Tadjura és Homs térségén ismét nagyobb páncélos, gyalogsági és légi erővel folytatta támadásait...

Az ellenségnek az a kísérlete, hogy felderítő páncélosok összefogásával Rommel csapatainak oldalába kerüljön, megütösti...

De a 8. brit hadsereg veszteségeiről részletek még nincsenek, annyit azonban már meg lehet állapítani...

A 8. brit hadsereg főhadiszállásáról küldt egy kairói jelentés, hogy a hadsereg zömének egy része jelenleg Homs vidékén áll...

A 8. brit hadsereg főhadiszállásán azt hiszik, hogy Tripolisz-nál nem ütköznek ellenállásba. Ez utóbbi jelentést abból a szemzöngéből kell nézni...

A TÖRÖK MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA

Szaradzoglu török miniszterelnök nemrég nyilatkozott a „Times” és a „Daily Telegraph” levelezői előtt...

A lapok rámutatnak arra, hogy Saradzoglu többi nyilatkozatának nyugodtságával szemben ebben a nyilatkozatában két pontnál erősebb kijelentést tett...

ország elhatározta, hogy a területe ellen intézett minden támadást visszaver, valamint az a pont, amely a vagyonadó kérdésének kezelésére vonatkozik.

Különösen figyelemreméltó a miniszterelnök kijelentése Törökország újjáépítéséről. Ehhez — mint mondotta — legalább 50 évre van szükség.

A krómszállítványokkal kapcsolatban a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Törökország az Angliába irányuló ércszállítványok tekintetében minden kötelezettségét teljesítette...

Törökország kész arra, hogy Nagy-Britanniát a lehetőség szerint támogassa, azaz a feltétellel, hogy e mellett teljesítheti Németországgal szemben vállalt kötelezettségeit.

Szaradzoglu a továbbiakban megelégedését fejezte ki Törökország és a Balkán-államok közötti együttműködés kitartásai fölött.

A SZÖVETSÉGESEK „HÁBORÚS TANÁCSA”

A svájci „Nationalzeitung” londoni jelentése szerint az angol fővárosban arra számítanak, hogy a most folyó események előmozdítják a szövetségesek „háborús tanácsának” létesítését...

A „Daily Mail” ezzel kapcsolatban washingtoni jelentést közöl, amely szerint hírek terjedtek el arról, hogy megalakulóban van a szövetségesek „háborús tanácsa”, melynek tagjai Churchill, Roosevelt, Sztilin és Csong Kai Sek lennének.

NÉMET-OLASZ JAPÁN GAZDASÁGI SZERZŐDÉS

Ribbentrop német külügyminiszter és Osima japán eszterházi nagykövét január 20-án Hitler vezér főhadiszállásán szerződést írtak alá Németország és Japán között a gazdasági együttműködésről. Ugyancsak Rómában Ciano gróf olasz külügyminiszter és a japán császári ügyvivő Olaszország és Japán között azonos szövegű szerződést írtak alá.

kiegészítést és a legmészebbmő előmozdítását, valamint leszűgezik az együttműködést az összes gazdasági és pénzügyi kérdésekben.

A berlini Wilhelmstrassen a tengelyhatalmak és Japán között kötött gazdasági egyezmény jelentőségét különösen a háború utáni lehetőségek szempontjából méltatják.

SVÉD NYILATKOZAT A NEMET ÁTMENŐFORGALOMRÓL

A londoni svéd követség nyilatkozatot adott le az angol sajtóhoz. A nyilatkozat rendkívül túlzottnak mondja az angol lapoknak a svédországi német átmenőforgalomról közölt adatait.

CHILE SZAKÍTÁSA

Santiago de Chileből érkező jelentések szerint Rios elnök szerdán az összes miniszterek jelenlétében tartott beszédében bejelentette, hogy Chile kormánya határozottan megszakította a diplomáciai és pénzügyi kapcsolatokat a tengelyhatalmakkal.

Chile és a tengelyhatalmak kapcsolatának megszakadásáról a berlini Wilhelmstrasse abban foglalta össze ítéletét, hogy az a hallatlan politikai, gazdasági és erkölcsi nyomás, melyet az Egyesült Államok Chilére gyakoroltak, most végre meghozta eredményét.

Castillo argentin államelnök kijelentette, hogy Chile és a tengelyhatalmak kapcsolatának megszakítása Argentína magatartását egyáltalán nem befolyásolja.

GIRAUD „FRANCIA KORMÁNYT” ALAKÍT

A „Messaggero” Risszabonj jelentése szerint Algiréből érkező hírek arról számolnak be, hogy Giraud tábornok állítólag francia kormány alakításán dolgozik.

Valami készül Szíriában

Törökországban éleken figyelik az ország határán túl folyó eseményeket

Ankara, január 21. (Interf.) Az amerikaiak közelkeleti terveire vonatkozó gyakori megfigyelések mellett a török megfigyelők fokozott érdeklődést tanúsítanak a Törökország déli határán túl folyó katonai eseményeknek.

is építettek. A Törökországgal szemközt összegyűjtött szövetséges csapatokat kényelmes barakkok, borbókban és újonnan épített lakóházakban helyezik el.

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoka a következőképpen fogalmaz:

A keleti arcvonal déli részén a szovjet csapatok folytatták heves támadásaikat. Súlyos veszteségeket okozva nekik visszavertük őket. A szovjet csapatok január 19-én és 20-án 52 páncélos gépkocsit veszítettek.

gyekezett, hogy a német arcvonalakba behatoljon, a legkeményebb ellenállással visszautasították és a tömeges támadásokat elkeseredett harcokban visszaverték.

A közpénz arcvonalzakaszon és az Imen től délkeletre rohamosztagnak sikeresen harcoltak.

A Ladoga-tótól délre kemény harcokban 27 ellenséges páncélos gépkocsit elpusztítottunk. Ezek közül egy gyalogos hadosztály egymagában tizennyolcat semmisített meg.

Január 11—20-ig a hadsereg kötelei 804 szovjet páncélosot pusztítottak el, szákmányoltak, vagy harcoképtelenné tettek.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Tripolisban a tengelycsapatok tervszerűen folytatják hadmozdulataikat. Légiköteléknek ismételten bombáztak és géppuskáztak ellenséges páncélgépkocsikat.

kötője ellen. Egy hajót felgyújtottak egy másikat súlyosan meg rongáltak.

Bombavetőrajok megtámadták Algír kikötőjét és eltaláltak két hajót, amelyek egyike elsüllyedt.

A tuniszi szakaszon megerősítették az elfoglalt állásokat. A három legutóbbi nap harcai során 1500 foglyot ejtettünk és jelentékeny hadanyagot, többek között 20 ágyút és néhány tucat gépkocsit zsákmányoltunk.

Tunéziában a legutóbbi két nap folyamán elfoglalt új állásainkat megvédelmeztük az erős ellenséges ellentámadásokkal szemben, sőt egyes helyeken a terület kiterjedés szempontjából lényegesen meg is javítottuk.

Részletek London bombázásáról

A német repülőket szinte sűrűlták a londoni háztetőket.

Berlin, január 21. A szerda déli órákban német repülőket lételek meglepetésszerű támadást intéztek az angol főváros ellen.

különösen a Trafalgar-street mentén, valamint a Themze felső kanyarodásánál elterülő hajóépítő műhelyek felett dobták le bombáikat.

A német gépek olyan alacsonyban szálltak, hogy a londoni utcák népe a német repülőket arcvonalait is kivette. A „Svenska Dagbladet” londoni tudósítója szerint a német gépek olyan alacsonyan szálltak, hogy szinte sűrűlték a háztetőket.

Londonból eltávolítják a polgári lakosság nagy részét

Stockholm, január 21. (Stefani.) Londonból jelentik: A hatóságok intézkedéseket tettek arra, hogy a fővárosból a lehető legnagyobb számban eltávolítsák a polgári egyéneket.

hálózat pályaudvarain a nyilvános óvóhelyiségek zsúfolva voltak.

Caillottörökön a lapok hevesen bírálják a léghárító szolgálatot és követelik, hogy váltsák fel a parancsnokokat. (MTI.)

Kivégezték a svájci kémeiket

Bern, jan. 21. A szövetségi gyűlés elutasító határozata után, szerdán délután végrehajtották a halálos ítéletet a kémkedés miatt elítélt Reymann főhadnagyon.

tevékenykedett. Több hónapi tevékenységükkel áttekintő képet szereztek a svájci védelmi rendszerről, különösen pedig saját csapataink heosztásáról.

Hungária Filmszínház Negyediziglen Főszereplők: Hosszú Zoltán, Eszenyi Olga, Nagy István, Sulyok Mária, Mály Gerő.

Vígyszínház mozgó Egér a palotában A legkacagtatóbb magyar vígjáték! Fősz.: Németh Romola, Csikós Rózi, Vaszary Piri, Rajnay, Benkő, Puskás.

Apollo filmszínház Ma utoljára IGAZI FERFIK Szombattól Szeleczky Zita egyetlen idel filmje: Gyávaság Egy most eszmélő leány első szerelme.

A Kormányzó Ur hosszabb kihallgatáson fogadta a finn parlament a'elnökét

Budapest, jan. 21. A Kormányzó Ur Öfömméltósága a Budapesti tartózkodás Edvin Linkomies, a finn parlament alelnökét hosszabb kihallgatáson fogadta.

A finn nép élet-haál harcáról

Linkomies Edvin tanár, a finn parlament alelnöke csütörtökön a magyar rádióban nyilatkozott az északi testvérnép élet-halál harcáról a bolsevizmus ellen, de kitért hazája gazdasági, politikai és társadalmi kérdéseire is.

A finn nemzet abból a felfogásból indul ki, hogy az a nép, amely nem kész meghalni önlétéért, nem méltó a függetlenségre. A szegényteljes bolsevista feltételek elfogadása helyett azért választottuk a harcot, mert biztunk az isteni igazságban, a finn nép kitartásában, szellemi és erkölcsi fensőbbiségében.

A finn-orosz téli háború legértékesebb eredménye finn szempontból az volt, hogy meg tudtuk őrizni a finn nemzet becsületét.

A háború okozta gazdasági nehézségekről szólva Linkomies tanár elmondta, hogy a legnehezebb probléma a munkaerő hiánya, továbbá a közlekedés zavartalanságának biztosítása. A fegyverfogható férfilakosság kinn van az arcvonalon, természetesen tehát, hogy a földművelés-erdőgazdálkodás és ipar terén nagy a munkaerőhiány. Ezen egyrészt női munkaerő legnagyobb mértékben történő felhasználásával, másrészt a munkások meafelelő szétosztásával segítenek.

Nagy szerep jut az önkéntes kisegítő munkaszolgálatnak is.

A közlekedési nehézségeken a leghatásosabb szervezéssel segítenek.

Nehez háborús kérdés még a pénzérték és az arszívnál fenntartása, amit szigorú adóztatással és állami kölcsön kibocsátásával igyekeznek biztosítani.

Finnország népe a téli háború alatt érezte, — folytatta a finn parlament alelnöke, — hogy a magyar testvérnép szíve együtt dobog a mi szívrünkkel. Amikor később megszületett a közös arcvonal a bolsevizmus ellen, a finn nép örömmel és büszkeséggel vette tudomásul, hogy együtt harcolhat nemes és nemes magyar testvéreivel.

Magyarok és finnek egyaránt jól ismerik azt a veszélyt, amely a bolsevizmus részéről az európai kultúrát fenyegeti. Reméljük, hogy a nyugati kultúrát támogató összes országok felismerik ezt a veszélyt és csatasorba állnak elhárítására. A cél érdekében minden erő összpontosítására van szükségünk. Hiszünk, hogy az isteni Gondviselés végül is teljes győzelemhez segíti seregeinket.

Linkomies Edvin, a finn parlament alelnöke, aki több nap óta Budapestben tartózkodott, csütörtökön este a berlini gyorsalutazott a magyar fővárosból. A pályaudvaron ünnepélyesen búcsúztatták.

Egy nap alatt 2829 pengőt gyűjtöttek az iparosok

300, 200, 100, 50 pengős adományok

Tegnap kezdték meg az iparosok között a gyűjtést a Kormányzó Ur Öfömméltósága akciójára a hadibavonultak és hősi halottak családjai megsegítésére. Az első nap bizonyosságot tett az iparosok hazafias érzületéről, bajtársiasságukról és a szükségben levőkkel együttérzésükről. Általában mindenki első szóra adakozott, alig akadtak önzők, csak magukra gondoló emberek, akik elzárkóztak, bár ehetségek szerint adhattak volna. A gyűjtők minden észleletükről jelentést készítenek. Annál szebb, hogy vitéz Fejér István Arany Bika értermei 300, Páll János söröző 100 pengőt adott.

Bartha István kövezőmester a Kónya-íven 200 pengőt, Dallmann Tibor, Krisch Károly, Schreiber Jakab és Cs. Nagy József (gyűjtő) 50—50 P, Bíró László fodrász, Dallmann Ferenc, Korom Kálmán 20—20 P, Horváth Sándor műszerész 30 P adományt adtak át.

A Péterfia-utca páratlan oldalán Nagy Sándor lakatos, Fá-

bián Béla női szabó 50—50, Varjas Pál 30 P, a Hatvan-utca páratlan oldalán Heredovszky József ívén Heredovszky József kádár 50 P-t adott és bevitte a bizottságot a műhelybe, a munkásokhoz lekészítő beszédet intézett, mire ők is szépen adakoztak.

Tóth Gyula szígyártó, Oláh István hentes 20—20 P-t adtak, összesen 300 pengőt gyűjtöttek.

A Szent Anna-utcán és környékén Varga József festő és Fazekas László timár ívén Szilágyi István 50 P, Juhász Zsigmond, Kovács István timár 40—40 pengő, Süvöltős Sándor 20 P, Györi Bertalanné, akinek a férje hadbavonult, 10 pengőt adott.

A Katz-telepen Szodray József ívén Szabó Ferenc és Tarr Pál hentesmester 50 P, Must István seprőgyáros 50 P-t adtak a nemes célra.

Az első napi gyűjtés eredménye 2829 pengő. A debreceni iparosok tehát ugyancsak kitesszenek magukért.

A honvéd-családoknak máris kétfélmillió pengőt gyűjtöttek

Vasárnap kezdődött a Főméltóságú Asszony legfőbb védnökségével a „Honvédcsaládok” javára az országos gyűjtés és már most megállapítható, hogy a gyűjtésben az egész ország társadalmi, magánosok és intézmények, vállalati érdekképviseletek, városok, községek, falvak, a nemes célhoz mérten hatalmas lelkesedéssel vesznek részt és igyekeznek a gyűjtés sikerét előmozdítani.

A beérkező adományokból kiténik, hogy az ország több helyén már a gyűjtés megindulása előtt elküldték hozzájárulásukat, most pedig napról-

napra gyorsabb ütemben érkeznek pénzádományok a „Honvédcsaládok” gyűjtőakciójára. — Mielőtt a gyűjtés hivatalosan is megkezdődött volna, már 100.000 P érkezett a 180.000-es csekkzámlára. Január 17. óta ez a szám növekedésben és folyamatosan növekszik. Ma már közel félmillió pengőt küldtek be csupán csekklapokon apróbb s nagyobb tételekben a gyűjtés javára. A GyOSz eddigi egymillióegyszázazerpengős és a TÉBE ötszázazerpengős felajánlásával az országos gyűjtés első napjai január 20-ig kerestek 2.000.000 pengőt eredmé-

nyeztek. Mint a Levente Hírközpont jelenti, a GyOSz-ban még nem fejeződtek be a gyár-vállalatok felajánlásai, így rö-

videzen újabb nagyobb összeggel emelkedik az országos gyűjtés eredménye.

Leány-holttest a hóban

Bestiális gyilkosságot fedeztek fel Budapesten

Budapest, jan. 21. Csütörtökön lelélt a gyömrői úti sportpalya mögötti ösvényen a járkelők egy ismeretlen, 16—17 év körüli leány holttestét találták.

A leánynak csak a „szőke” ki a nagy hóból. Amikor a havat eltakarították, látták, hogy a nyaka a jobb fülétől a bal füléig el van metszve. A háta vastag szalagokra van hasítva és a testén több késszúrás nyomát fedezték fel.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy a gyilkosság négy órával nappal eszélte történetét.

Széleskörű rendőri nyomozás indult meg a környezeti bestiális gyilkosság tettesének felkutatására.

A rendőrség széleskörű vizsgálatot indított, hogy kiderítse, ki volt a szerencsétlen és a jelek szerint meggyilkolt fiatal lány. Detektívek járják sorra a kör-

nyék házait, miután fénykép készült a leányról, hogy így kutasák fel, ki ismerte a közelben, vagy nem tűnt-e el valaki a környékbéli utcákból.

Délután fejezte be helyszíni nyomozását a gyömrői úti sporttelep melletti telken a rendőri bizottság. Az órákig tartó helyszíni szemlén teljesen körüljárták a deszkakerítéssel övezett ötholdas telket, amelynek sarkában, a sporttelep melletti kis szögben az ismeretlen meggyilkolt fiatal lány holttestére rátaláltak. Schol nem volt nyom, amely elárulta volna, hogy ott dulakodás történt. Az eddigi feltevése a nyomozás irányítónak az, hogy talán valamelyik közeli házban a fiatal lányt hosszából ölték meg s a lakásból vitte a tettes a holttestet az elhagyott sporttelep mellé.

A zempléni főispán szorgalmasabb munkára intette a mezőgazdasági munkásságot

Sátoraljaújhegy, jan. 21. Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának ülésén Fáy István dr főispán beszédében kitért a mezőgazdasági munka folytonosságának biztosítására is.

— Ma — mondotta — amikor a nemzet legjobb fiait a harctéren a legnagyobb áldozatot és erőfeszítést hozták az egész magyar nép jövője és boldogulása érdekében s amikor idehaza a belső arcvonal minden rétegének, tisztviselőnek, munkásnak egyaránt méltónak kell lenni, a külső arcvonal hőseihez, nem tűrhető meg,

hogy egyes vidékeken lábra kapjanak olyan jelenségek, hogy a gazdasági munkások egyrésze kényelmelkedik. Nem tűrhető, hogy a mai magasabb munkabérek mellett hetenként csak egy két napot dolgozzanak, s azután a hét többi napját semmittevésel töltik. Kijelentette, hogy azokat, akik az 1943 évi mezőgazdasági szerződés alól kivonják magukat, az 1943 évi zsirellátásból kizárják. Nem kapnak kék gabonajegyet sem, mert az ilyen gazdasági munkások viselkedése szabotázsra tekinthető.

Göbbels cikke a totális háborúról

Berlin, jan. 21. (NSD) Dr. Goebbels birodalmi miniszter már ezeltől egy héttel „A totális háború” című cikkében rámutatott annak szükségességére, hogy az összes rendelkezésre álló erőket igénybevegyék a közvetlen háborús teljesítmény érdekében. A Das Reich című hetilap legújabb számában „A háború optikája” címmel a miniszter ismét állást foglal ezzel a problémával kapcsolatban és arra céloz, hogy előbb-utóbb közvetlen állami intézkedések várhatók a polgári élet még fokozottabb átállítására. Uj cikkében a birodalmi miniszter leszögezi, hogy milyennek kell lennie a nép életének akkor, amikor — mint írja — csak a harc vagy szabadsága és élete elvesztése között választhat. Ebből a szempontból nem lehet tovább tűrni, hogy otthon fenntartsák a békeidők állapotának látszatát, amely senkinek sem használna, legfeljebb egy kis rétegnek, amely a háborún kívül akar élni.

Dr. Goebbels ezzel kapcsolatban a közvetítő kereskedelem s a vendéglátó ipar egyrésznél mutatkozó jelenségek ellen fordul, de annál jobban védelmébe veszi az egész kulturális élet teljes fenntartását, mint színházat, mozit és hangversenyt. Azt látjuk azonban — írja, — hogy „egész sor olyan intézmény van, amelyek vagy senkinek, vagy csak egészen keveseknek nyújtanak előnyt, ugyancsak pedig akkora személyzetet és anyagforgasztást igényelnek, amely egyáltalán nincs arányban az elért hatással.”

A háború szempontjából az ilyen intézmények céltalanok és értéktelenek — állapítja meg a miniszter — és ezért azokat fel kell oszlatni és személyzetüket hasznos foglalkozásra felhasználni.

Hasonló érveléssel kell ki-

a miniszter a bárók és hasonló szórakozóhelyek ellen is, ahol csak törzsvendégek kaphatnak még valami enni- és innivalót, ahol minden tíz vendégre egy-egy kiszolgáló személyzet jut.

Goebbels dr. ezután rámutat az ellenséges és semleges államok helyzetére, majd szöszereint a következőket fejezi be cikkét: „Lehetne helyzetünk sokkal rosszabb is és mégis ki kellene tartanunk, mert csak az a választás áll rendelkezésünkre, hogy harcolunk, vagy elveszítjük szabadságunkat és életünket. A jelenlegi népi háborúban döntő szerepet játszik a hadviselés lélektana, vagy legalább is hasonlíthatatlanul nagyobb szerepe van, mint bármely más előbbi háborúban. Ennek következtében polgári életünk optikai képe sem lehet lázító ellentétben a tulajdonképeni háborúval szemben, hanem azzal messzemenően összhangban kell állnia. A semleges és az ellenséges külföld is felismeri majd, hogy el vagyunk szánva a háború győzelmese befőzésére, bármibe kerül is. A háború nem azért van, hogy a békét fenntartsa, hanem, hogy kiharcolja. A totális háború a legrövidebb.”

Magyar hősök

Az önfeláldozó bajtársi érzésnek szép tanujelét adta a dokumentum harcosban Nagy Béla szakaszvezető, egyik gyalogezredünk szakaszparancsnok-helyettese.

1942 augusztus 14-én Uryw fölött egyik bombázó repülőgépünk harc közben súlyos sérülést szenvedett. A gép menthetetlen volt és személyzete ejtő ernyővel kiugrott belőle. Egyik repülőnket ejtőernyővel messze az ellenség fölé sodorta a szél és nyilvánvaló volt, hogy az ellenség fogságába esik. Nagy Béla tartalékos szakaszvezető két vele együtt ön-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. I. 22.

ként jelentkező honvéddel vállalkozott arra, hogy megmenti városos helyzetbe jutott repülő bajtársát. Harmadmagával bátran előretört, jól célzott tüzével megtorpantotta a repülőnket elfogására igyekvő bolsevistákat és mindaddig visszatartotta őket, amíg a repülő kiszabadította magát ejtőernyője kötéltetőtől. Sikertörténet is a magyar repülőt megmentenők.

Révész Imre püspök:

A keresztyén valláson alapuló nemzeti műveltség az a közszék, amelyen felépül nemzeti egységünk

Érdekes és figyelemre méltó felhívást intézett D. dr. Révész Imre püspök a tanári és tanítói kar tagjaihoz, akik a közép-, középfokú- és elemi iskolákban működnek. A felhívás közvetlenül az igazgatókhoz szól, akiket arra kér a püspök, hogy a tanárok és tanítók figyelmét hívják fel a Népszerű Főiskolai Tanfolyamok előadásaira. A püspök felhívásában többek között ezeket mondja:

A tanfolyam a magyar műveltség állandó színvonal tartását érzi főfeladatának a tan tudatban, hogy a keresztyén valláson alapuló nemzeti műveltség az a közszék, amelyen felépül nemzeti egységünk és amely összetart minket elszakított vércinkkel is.

Egyetemünk tanárai nagyarányú szakfoglaltságuk ellenére is fontos kötelességüknek tartják, hogy résztvegyenek ebben a nemzetnevelő munkában az egyetemen kívüli is, amelynek célja, hogy minél erősebb és szilárdabb legyen a magyarság nemzeti műveltsége. — Munkásságukkal azonban nemcsak az egy-egy előadáson megjelenő 200—250 főnyi közönséget akarják nevelni, hanem azt is el akarják érni, hogy az előadások tartalma, főképpen az ott jelenlevő tanárok és tanítók révén tovább terjedjen és vezérfonalul szolgáljon a nép legszélesebb rétegeinek szóló iskolán kívüli népművelésnek.

A püspök végül azt kéri az igazgatóktól, hogy nyomtatékosan hívják fel a tanárokat és tanítókat az előadások látogatására és az ott hallottak hasznosítására.

A püspök felhívásának biztosan meg lesz az eredménye annál inkább, mert a Népszerű Főiskola Tanfolyamának előadásai igen értékesek és valóban érdemesek a meghallgatásra és a hallottak terjesztésére.

Egy kiváló úrlovasnő tragikus halála

Tegnap éjjel Budapesten, tragikus körülmények között elhunyt a magyar úrlovasnők egyik legkiválóbb tagja Szabó Edit, néhai Szabó Imre fővárosi tiszti főgyógyász leánya.

Szabó Edit, aki mint concoursovasnő évek óta nagy sikerrel szerepelt lovasmérkőzéseken, november harmadikán Szent Hubertus tiszteletére rendezett tiszti lovas vadászaton vett részt. Egy akadálynál felbukott. Az első pillanatban a bukás könnyűnek látszott, úgyhogy az úrlovasnő újra lóra szállva folytatta a vadászatot, de néhány kilométer után lovasársai észrevették, hogy szédülten kapott a fejéhez. Leemelték a lóról és a klinikára szállították, ahol Matolay tanár műtétet végzett rajta.

A műtétnél megállapították, hogy a mája teljesen szétrepedt s nagy vérvesztést szenvedett. Akkor már tudták, hogy állapota életveszélyes. Szabó Editen az óta többször végeztek vérátömlesztést.

Szabó Edit erőbeli állapota azonban napról-napra hanyatlott és az éjjel a halál végre megváltotta hosszú és nagy türelemmel viselt szenvedéseitől.

Patócs Kató és Tatár György balett-estje

Van művészet, mint például az énekművészet, amely diszlettől, reflektortól elvonatkoztatva a környezetet leegyszerűsítve mellett találja meg legjobban és legigazibb módon az utat a művészet lényegének kihangsúlyozására. Ennek pontosan ellentéte a tánc, mert míg az énekesnél a lényegre való törekvésnél zavaró momentum minden külsőség, addig a táncnál ez az a segítő-eszköz, ami a szépség érvényrejutásának elengedhetetlen előfeltétele. A diszlethez raffinalit technika, a fényhatások, mint tudatalatti ráhangoló eszköz és nem utolsósorban a zenekar, amely kifejező színeivel, effektusaival tudja tökéletesen az értelmesség szintjére emelni a táncművészet mondanivalóját, mind olyan társeszközök, ami nélkül a legjobb produkció is hiányérzetet hagy maga után. A múltban minderre többször rámutattunk már s meglepő, hogy a jogos kérelem nem talált méltányra. Hogy a balettnek két-ségtelenül szép sikere volt, az kettős okban találja magyarázatát: a vendégművészek nagy-szerű készletében és mert Debrecen kulturélete e téren kapja a legkevesebb kielégítettségét.

Patócs Kató művészete mind ama technikai eszközök birtokában van, amelynek segítségével problémamentesen vezetí formálókészségét. Produkciója az ösztönös rászületettség és -izzó temperamentuma mellett az átélés őszintesége útján jelenik meg. Ha a felsőtest kifejező plasztikája — főként a kar — hajlékonyabbá válik, amire egyébként minden jogos remény megvan, művészete a legelső-bek sorába lendül.

Tatár György táncművészetét inkább a fiatalos lendület ereje, mint a kifinomult mozgás szépsége jellemzi. Remek figurális adottsága elvitathatatlan, tudása az érettség jellemvonásait hordja magán.

A műsoron főként stilizált táncok szerepeltek s ahol ezek pantomimikai elemekkel bővültek, csak növelték a szépsikerőt bemutatás értékét. A műsorból Verdi: Aida — templomi tánc. Weber: Felhívás Keringőre, Rachmaninoff: Prel és Liszt: Magyar tánc produkciókat kell kiemelni, amelyek élménynyújtó szépségükkel nagy és őszinte sikert arattak.

SZÍNHÁZI MŰSOR
Pénteken este: Aranyárga falevél. Propaganda munkásele-
adás.
Szombaton délután: Arany-
árga falevél. Fülleres helyárad.
Szombaton este: Kata, Kitty,
Katinka.
Hétfőn este: Gésák, Propagan-
da munkáseleadás.

Csokonai Színház
Pénteken munkáseleadásban
Aranyárga falevél
Szombattól a pompás operettjüdjönség.
KATA-KITTY-KATINKA

SZÍNHÁZI KISTŰKÖR

A HONVÉDCSALÁDOKÉRT
rendezett színházi hét tegnap este megkezdődött. Bevezető Unger István direktor, mint már meg-
írtuk, nemes gesztussal a január 21—28-iki előadások teljes bevé-
telének 10 százalékát a Kor-
mányzóne Ófőmeltósága akció-
jára, a honvédcsaládok téli felsze-
gélyezésére ajánlja fel.

GYÁSZLOBOGÓ leng a Csok-
onai Színházon, kegyeletes meg-
emlékezésül vitéz Tolnay Andor
szinigazgató haláláról. Tolnay
Andor két szezomban debreceni
szinigazgató is volt, a cseretár-
sulati rendszer idején és úgy
nagyvonalú színházvezetéséért,
mint művészi alakításáért meg-
szerette a debreceni közönség.

A LEGNAGYOBB operett-
kernek ígérkezik a „Kata, Kitty,
Katinka” mely szombattól kerül
előadásra a Csokonai Színházban.
A darab zenéjét Hegedűs Tamás,
a fiatal zeneszerző gárda egyik
leghatásosabb tagja szerette
és ennek a finom, melódikus muz-
sikának minden száma igazi
sláger. A pompás mesésövésű,
szellemes humorral átszótt lib-
rettó Vécsey Leó írta. A darab

főszereplői Fenyvessy Éva, Er-
dész Irén, Nagy Csilla, Kompóthy
Gyula, Bakos István, Kormos,
Hortobágyi és Rajz János aki
egyik legragyogóbb szerepét j.t-
sza ebben a darabban. Rajz Já-
nosnak Budapestben is nagy sike-
re volt a múlt évben ebben a
szerepben.

SELMECZY MIHÁLY 25 éves
színész jubileumát februárban
ünneplik meg. A jubláris dísz-
előadás védnökségét a Színész-
kamara vezetősége és Debrecen
város társadalmának vezető
férflaj vállalták.

FILM

VIGSZINHÁZ „Egér a palotá-
ban” magyar vígjáték, mely régi
receptek szerint készült de ennek
dacára felette mulatságos helyel-
közel. Vannak persze eszései, van-
nak olyan rendezési hibái, melye-
ket a nagyközönség nem vehet
észre, de nem is ez a lényeg, ha-
nem az, hogy jól mulat a néző.
Különösen ügyes alakítás: nyújt
egy síhder gyerek alakjában a
Debrecenben is jól ismert Puskás
Tibor. Rajnai Gábor, Vaszary Pi-
ri nagyszerűek, mint mindig. A
kísérő műsor friss híradója igen
érdekes.

A debreceni tanyai népoktatás kérdései a Kollégiumi Diákszövetség összejövetelén

Dr. Hadházy Zsigmond emlékezete az öreg diákok vacsoráján

A Kollégiumi Diákszövetség
ez évben első összejövetelét tar-
totta csütörtökön este hat óra-
kor. Az igen szép számban meg-
jelent diáktestvérek előtt vitéz
dr. Bessenyei Lajos ny. tanke-
rületi főigazgató mondott meg-
nyitót, hangsúlyozva, hogy min-
denki szívében él a béke utáni
vágyódás, mely meghozza a ma-
gyarságnak a száz százalékos
igazságot, mert csak ilyen béke
kell. A tengelyhatalmak győ-
zelme ezt a békét adja meg.

Bejelentette, hogy a szövetsé-
get érzékeny veszteség érte az
elmúlt évben. Meghalt dr. Had-
házy Zsigmond, aki tíz éven át
volt Debrecen és Hajdú megye
főispánja. A békés alkotó tevő-
kenységnek volt a megtestesítő-
je. Debrecen közéletéből emléke
kitörölhetetlen. Ravatalánál
mély szomorúsággal állt egész
Debrecen. A szövetség másik ha-
laltja Zeke Dániel igazgató-ta-
nító, aki negyven esztendőig ta-
nított Törökszentmiklóson és ér-
tékes közéleti munkát is végzett.
A kollégiumi tanítóképzetnek ezer
pengős alapítványt adott. Emlé-
két kegyelettel őrizi meg a szö-
vetség.

Jakucs István dr. megjegyezte
Zeke Dániellel kapcsolatban,
hogy az alapítványon kívül min-
den évben küldött pénzt, segély-
re, támogatásra a Kollégiumhoz.
Csobán Endre dr. Hadházy
Zsigmondnak, a szövetség társ-
elnökének nagy érdemét méltá-
tatta kegyeletes szavakkal.

Nagy Lajos igazgató-tanító
nagy érdeklődés mellett tartotta
meg értékes előadását a nyolc-
osztályos elemi iskoláról, tekin-
tetül a tanyai gyermekek isko-
láztatására. A hetedik és nyolca-
dik osztályosokat 14 tanuló ok-
tatja már a városban évente 10
hónapon át. A tanyai gyerme-
kek száma, akik mind reformá-
tusok 2800. A nagykiterjedésű
debreceni tanyavilágban nincs
elég iskola, mert sok helyen egy
teremben tanul 8 osztály és
ugyanabban a teremben délelőtt,
délután folyik a tanítás. A téli
délutánokon hamar be kell fe-
jezni a tanítást, mert a gyerme-
kek, akik 6—8 kilométert is men-
nek, míg hazáérnek tanójukra
így is a sötétben bandukolhat-
nak a hideg téli alkonyatban.
Szükségesnek tartja, hogy a tan-
yai gyermekeknél a 7—8 osztá-
lyosok tanítását internatusi al-
apon oldják meg és külön-külön
tanítsák a fiúkat és a leányokat,
ne együtt mint most, mert igen
hátrányos a mai helyzet a nevel-
és szempontjából. Debrecenben

van két kitűnően felszerelt gaz-
dasági népiskola. Internátust
kellene építeni az iskolák mellé
és az egyikben a fiúkat, a más-
sikban a leányokat tanítanak
évente hat hónapon át. A gazda-
sági iskolák mellé épített inter-
nátusban tanul tanyai gyerme-
kek így tökéletes eredménnyel
vizsgálhatnának és az interná-
tus nagy nevelő hatását egész
életükben éreznék.

Bökényi Dániel az előadással
kapcsolatban elmondotta, hogy
Máramarosban annak idején
báró Perényi Zsigmond segítsé-
gével két internátust létesítettek
az elemi iskolák részére és a
két internátus igen jó eredmén-
nyel működött. A szegény tanyai
gyermekek ruhát és iskolaszert
is kaptak. A román és rutén
gyermekek magyarul tanultak
és magyar könyveket vittek haza
szüleik is olvasni a könyvtárból.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos arra
hívta fel a figyelmet, hogy az
országban 1,900.000 ember állan-
dóan a tanyán él, ezek az em-
berek szintistá magyarok és a
velük kapcsolatos kérdéseknek
értéket kell, hogy nagy súlya le-
gyen. A népnevelés az állam éle-
tében a legfontosabb lépés az
alap, melyre építenek. A tanyai
oktatást a vándortanító, vagy
internatusi rendszerrel kell meg-
javítani. Ezen a téren igen sok
a cselekedni való Debrecenben
is. A kultúra sokba kerül, de
mindent áldozni kell a magyar
fajunk javára, hogy a népek ver-
senyében meg tudja állni a he-
lyét.

Kerek György a nép szociális
jólétének emelésétől várja az is-
koláztatás jobb eredményét.
Az értékes témákat megvitató
összejövetel nyolc óraker zárult.

Tűz a Mikepércsi-úton és a Pósa-utcán

Csütörtökön este két tüzesetet
is jelentettek a debreceni tűzoltó-
ságnak. Hat óraker a Mikepércsi
úton, a régi Ghillányi épület
előtt kigyulladt egy fából készült
hat négyzetméteres őrbódé. Ezen
a térségen ugyanis az építkezés-
hez nagyobb mennyiségű épület-
anyag van felhalmozva és az
anyagot őrző személy részére ké-
szült a fabódé, melyben eddig
meg nem állapított okból tűz ke-
letkezett. A fabódé teljesen le-
égett, azonban az épület anyagot,
mely Rácz Ferenc építésmérnök
tulajdona, a Török István fő-
felügyelő vezetésével kivonult
tűzoltóorségnak sikerült meg-
mentenie.

Este 8 óra előtt néhány perccel
a Tégylavetőben levő Pósa u. 50.
szám alól telezett tüzet. Özv Ke-

rezi Jánosné tulajdonát képező
félíg földbe épített istálló kigyul-
ladt, valószínűleg úgy, hogy a ló
lámpást leütötte. A gyúlékony
anyagból álló tető percek alatt
lángborult és az istállóban levő

Szücs Imre fuvaros tulajdonát
képező ló a keletkezőt füsttől
megfulladt. A kár 650 pengő. A
tűzoltók egyórai munkával loka-
lizálták a tüzet és megakadá-
lyozták annak tovább terjedését.

Az iskolákban hétfőn megkezdődik a tanítás

A vallás- és közoktatásügyi
miniszterium felteértések elke-
rülése előtt közli, hogy az isko-
láknak a rendkívüli karácsonyi

szünet január 24-én véget ér.
Tehát a tanítás január 25-én,
hétfőn megkezdődik.

A debreceni kereskedők a honvéd-családokért

Eddig már közel 18.000 pengő a gyűjtés összege

A Főmeltóságú Asszony akció-
jára a debreceni kereskedők és
alkalmazottak, a gyűjtés negye-
dik napján már közeljárnak a
18.000 pengő összeghez és hisz-
szük, hogyha a gyűjtőívek mind
beérkeznek, úgy a 20.000 pengő
gyűjtés biztosítva lesz. Ismét-
len felhívjuk minden kereskedő
figyelmét arra, hogy ne hallgas-
son szokra az értesítésekre, hogy
egy-egy szakmák külön eszközlik
a gyűjtést, mert minden keres-
kedő es alkalmazott a polgár-
mester úr által kiadott gyűjtő-
íveken röjja le adományát név-
szerint.

A Kereskedő Társulat helyisé-
ge mindennap d. e. 11-től 1-ig és
d. u. 5—7-ig rendelkezésre áll
azoknak, akik valamely okból
kifolyólag az eljárók gyűjtőívén
nem tudtak adakozni. Fenti
hivatalban a gyűjtőívek és az
elismervények mindenkinek ren-
delkezésre állhatnak és a bekü-
ldött adományokat itt nyugtá-
zák.

Az eddig közöltéken kívül a
következő nagyobb tételek fol-
tak be: Csáky Imre 500, Molnár

Károly 500, Takarekosságy rt. 250,
Körössy László 250, Kántor Er-
nő és Társa 150, Monoky Nándor
100, Halász Nándor 100, Klein
Miksa 100, M Nagy Sándor 100,
özv. Erdei Istvánné 100, Somlay
Miklós 100, dr. Kondor István
100, Szekerák Jenő 100, Róth
Adolf 100, id. Tóthfalussy Géza
50, Lord uridivat 50, Tolnay La-
jos 50, Földes Jenő 50, Volentik
Sándor 50, Tóthfalussy G és
Sándor 50, Keressen Divatház 50,
Szabó Zsigmond 50, dr. Borók
Lajos 50, Neuwirt Gyula 50,
Keressen Divatház alkalmazottai
40, Amerikai Divatház 30, Stark
Márton 30, Kósa Istvánné 20,
Oláh János 20, dr. Szabó Lajos
20, Takács Sándorné 20, Szánthó
Albert 20, Veresegyházy Beláné
20, Tóth Gábor 20, Fried Jenő
20, Hudák Sándor 20, Kaposváry
János 20, Bálint Géza 20, Tóth
Sándor 20, Baróth József 20 P-t.

A pontos névsort az ívek be-
érkezése után fogjuk közölni. Az
eddig íveken befolyt 17.291.21 P.

Dr. vitéz Dávid Géza,
a gyűjtőbizottság elnöke.

Debrecenben fagyasztással tárolják a sertés-fehérrút

A hentes- és mészáros szakosztály filese

A hentes- és mészáros szak-
osztály Szilágyi József hentes-
mester elnöklésével tegnap este
népes ülést tartott

A jegyzőkönyv felolvasásával
kapcsolatban Bóde Gyula beje-
lentette, hogy a Szücs István ki-
jelentéseit magára sértőnek tartja
és a bíróság előtt vesz elég-
tételt.

Szilágyi József elnök szemre-
hányást tett, mert a bizottságok
a vágóhídon nem teljesítik köte-
lességüket. Később aztán ok
panaszkodnak az állapotok miatt.

Az utóbbi időben a fehérút
meggyűlt a hentesüzletekben. —
Három, négy hét múlva és ké-
sőbb, nem lesz ennyi fehérút.
Száz kilón aluli sertésre nem ad-
nak ki vágatási engedélyt. Mivel
sós szalonnát nem lehet kiadni
zsirnakvalóként, így a fagyasz-
tással tárolják a fehér út. A ki-
olvasztandó zsírral a közellátási
hivatallal szemben pontosan elszá-
molnak. Arról is szó esett, hogy
a fagyasztással járó súlyveszte-
séget, ami 5—6 százalékot tesz
ki, a szövetségetnek kell vállal-
nia de csak pénzértékben, a je-
gyeket illetőleg csak azzal szá-
molnak el, amit tényleg megkap-
nak. A fagyasztott szalonnán a
hentesek nem kereshetnek sem-
mit, sőt esetleg 1—2 fillér ráfize-
tés is jelentkezhetik. Ha a ható-
ság kiolvasztatja a fehér út, —
még több lehetne a ráfizetés. A
hentesek azt kérik, hogy legalább
a has-toka szalonnát megkaphas-
sák.

Oláh János és Szücs István azt
kérik, hogy a fagyasztásra kerü-
lős has-toka részt mind adják ül.
Szathmáry Kálmán: a hússal
együtt adják ki és a szalonnán
rajtahagyva maradjon a hasa és
a toka.

Pánya János A városnak szük-
sége van arra, hogy tároljon
most fehérút, hazafias és nem-
zeti kötelességünk, hogy e téren
mindenben segítsünk a közellátá-
son. Javasolja, hogy a DEMA-
HUSZ végeztesse el a raktározási
munkákat saját költségen, hogy
a mestereket ne terhelje az admi-
nisztráció is a tárolásból kifolyó-
lag.

Akik a közös tárolásban részt
akarnak venni, kedden délig a
vágóhídon a nyilatkozatot és kö-
zös váltót aláírnak, mert egye-
temleges felelősséget vállalnak.
Az üzlet lebonyolításához a DE-
Mahusz kölcsönt vesz fel a város
támogatásával.

A javaslatot egyhangúlag el-
fogadták.

Szilágyi elnök felhívta a szak-
osztály tagjait, hogy a „bör-
könyvet” sürgősen vigyék
vissza, mert kellemetlenségeknek
teszik ki magukat.

Időszerű kislekcion

A német óriásbombázó
született, a Junkers 90. S. Ható-
távolsága, teherbírása és utazo-
sebessége tekintetében vetekszik
az amerikai „flying fortress”-ek
kel, a „repülő erőd”-ökkel. —
1939-ig a német repülőgépipar
nem gyártott négymotoros repü-
lőgépeket, a könnyebb és gyor-
sabb kétmotoros bombázógé-
peket részesítette előnyben a né-
met hadvezetés. Csupán a pol-
gári légiforgalom számára épít-
tettek négymotoros gépeket. Ké-
sőbb azonban szüksége mutat-
kozott nagyobb teherbírású és
nagyobb hatósugarú távolbom-
bázók beállításának. Először a
polgári légiforgalom számára
épült Focke Wulf Condorok ka-
tonai változatát vetették harcba.
Ezek a gépek már négymotoro-
sok voltak. A most megszületett
Junkers 90. S. a polgári forgá-
lomnak szánt Ju 90. katonai vál-
tozata. Fegyverzete egy 20 milli-
méteres gépágyú, ez a felső ré-
szen egy forgatható páncélozott
ágyutoronyban foglal helyet. A
törzs alatti megfigyelőállásban
egy géppuska előre és egy hátra.
A négy motor 6400 lóerő kép-
vel. Sebességéről nem közöltek
adatokat. Az új bombázó már
bevetették az elmúlt harcokba.

Debrecenbe kísérték Szoboszlai Ferenc szökött fegyencét, az utóbbi időkben elkövetett betörések tettesét

Tizennégy bűncselekményt követett el három hónap alatt Debrecenben — Helyszíni szemlét tartottak a detektívek a veszedelmes gonosztevővel, aki röglönítelő híresség elé kerül

Hirt adtunk arról, hogy az Újpesten elfogott Szoboszlai Ferencet elutaztak Császár Péter detektívfelügyelő, Szücs Jenő detektív és Baranyai József rendőrtörzsrőmester, hogy Debrecenbe hozzák helyszíni szemlére és orgazdáival való szembeállításra a veszedelmes bűnözőt.

A budapesti ügyészeg kilenc napra adta ki Szoboszlai Ferencet és közben még Szombat helyen és más dunántúli városokban is helyszíni szemlére vizslik, mert ott is hasonló bűncselekmények elkövetésével gyanúsítják a debreceni betörőt. Debrecenben tehát legfeljebb két-három napig maradhat Szoboszlai, utána visszakísérik Budapestre.

A detektívek tegnap délután érkeztek meg Szoboszlai Ferencel, akit erősen megbilincselve nyomban a rendőrségi fogdába szállítottak.

„Tudom, hogy felakasztanak” — mondotta, de vicceket mesélt a vonatban a betörő

Szoboszlai Ferenc budapesti kihallgatása és a debreceni utazás alatt is feltűnően nyugodan viselkedett. Az elszánt bűnöző tisztába van sorsával:

— Tudom, hogy felakasztanak! — mondotta a detektíveknek. — Tisztába voltam vele egyidő óta, hogy ez lesz a vége. Hasztalan is csináltam volna akármit. Onnan, ahova én jutottam, már nem lehet visszafordulni.

Annak ellenére azonban, hogy Szoboszlai Ferenc világosan látja helyzetét, nem vesztette el hidegvérét. Debrecenbe kísérése alatt a vonaton többször nyugodtan beszélt, még vicceket is mondott. Teljesen olyan benyomást kelt, mint aki beletörődött sorsába. Erre vall az is, hogy kihallgatása során nem hallgat el semmit, mindent elmond a legapróbb részletességig, nem igyekszik szépíteni a dolgokat.

„A menyasszonyom nem tudott semmiről”

Kihallgatták orgazdáira nézve is Szoboszlai Ferencet. Elmondta, hogy egyetlen orgazdája volt Debrecenben, az veti meg tőle mindent, ami a lopásokból, betörésekből jözhözhetett. A menyasszonya jóhiszeműen fogadta el ajándékait.

— A menyasszonyom nem tudott semmiről — jelentette ki Szoboszlai kihallgatása során. — Én neki azt mondtam, hogy fontos bevásárlásokkal vagyok megbízva, nagyon sokat keresek és így természetesnek vette, hogy állandóan van pénzem.

Elmondta azt is Szoboszlai Ferenc, hogy nem volt tetteslársa, valamennyi bűncselekményt egyedül követte el.

Lopott kerékpáron járt betörésekre Szoboszlai Ferenc

Szoboszlai Ferenc bűnlajstroma megnövekedett az újabb nyomozások eredményeként. Négy nagyobb betörési követelt el. Magocsai Nagy Ferenc kereskedő Ferenc József-útj üzletébe oly módon, hogy a Révész-ter felől átkulcsal hatolt be az udvarra, majd kibontotta az üzletnek az udvar felől eső falát és az így csinált résen át bemászott a helyiségbe, ahol 10.000 pengő értékű zsákmányolt készpénzben, értékes női bűndákból és más divatárakban. Készer

tört be falbontással Ménes Sándorné Dégenfeld-terti üzletébe, ahonnan 3500 pengő értékű ruhaheműt zsákmányolt. Dávid Salamon Csapó-utcai üzletébe átkulcsal hatolt be és onnan 2200 pengő értékű kötött- és divatárat lopott. A Színház-átjáróban levő Barkó szűcsüzletből értékes ezüstrókaszőrmét vitt el a felőri kirakatból, ugyancsak kirakatbetörést követett el a Wiener-bérlházban levő cipőüzletben, ahonnan öt pár cipőt és egy pár papucsot vitt el. Ezenkívül külsőségeken is követelt el betöréseket.

A nyomozás újabb adatai alapján Szoboszlai Ferencet gyanúsítják a vitéz dr Dávid Géza vaskereskedésében elkövetett betöréssel is. Ezenkívül a Hatvan-utca és két külsőségi helyen megkísérelt, de megghiúsult betöréssel.

Szoboszlai Ferenc bűnlajstromán szerepel a 14 bűncselekmény között három kerékpárlopás is. Szinte érthetetlennek tűnt fel a kisebb lopás Szoboszlai magyistá bűncselekményei sorában. Ennek érdekes magyarázatát adta Szoboszlai Ferenc vallomása.

— Kerékpáron jártam a betörésekre — mondotta —, hogy gyorsabban ott legyek a helyszínen és könnyebben elmenekülhessek, ha üldözőbe vennének. Ezért, amikor betörésre készültem, előbb kinéztem valamelyik hivatal, vagy forgalmasabb hely előtt hagyott kerékpárt és azt elloptam. Éjszaka aztán ezzel indultam el a betörés színhelyére. Mikor a zsákmányt hazavittem Tállos-utcai lakásomra, vagy orgazdáimhoz, a kerékpárt ott hagytam az utcán. A következő betöréshez lop-tam másikat.

A Kossuth-utca sarkán levő telefonfülkéből fenyegette meg agyonlövéssei a nyomozó detektívet

Páratlan vakmerőségre és elvetemültségre vallott Szoboszlai-nak az a gesztusa, mellyel Debrecenből megszökése előtt telefonon felhívta a rendőrséget, a készülékhez kérte a nyomozást végző detektívet és agyonlövés-sel fenyegette meg, ha menasz-szonyát nem bocsátja szabadon.

Most a vizsgálat megállapította, hogy Szoboszlai ezt a telefonbeszélgetést a Kossuth-utca és Ferenc József-út sarkán levő nyilvános telefonfülkéből bonyolította le. Utána azonban nyomban autóra ült és Debrecen határáig vitette magát, majd onnan más járműre felkerekedve ment egyik állomásig és kerülő úton utazott Budapestre.

Újpesten elrejtőzött az Ősz-utcai lakásban és csak este ment ki. A debreceni rendőrség azonban megállapította budapesti címét és sikerült elfogni az Újpesten bujkáló tettest.

Halott öccse iratait hordta magánál a betörő

Szoboszlai Ferenc a múlt év decemberében meghalt öccsének, Szoboszlai Istvánnak iratait vette magához és az utóbbi időben ezzel az irattal igazolta magát. Gyanú merült fel azonban, hogy még régebben, amikor a sopronkőhidai fegyházából, ahol három évre volt elítélve, megszökött hasonló módon manipulált. Akkor szintén egy halott okmányait vette magához, a saját iratait pedig annak zsebébe

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943. I. 22.

csempészte s így azt el is temették Szoboszlai Ferenc néven. Erre nézve nem tett beismert vallomást a betörő és így ez a része az ügynek még további vizsgálat tárgyát képezi.

Helyszíni szemlén

Tegnap délután Szücs Jenő detektív helyszíni szemlére vitte Szoboszlai Ferencet azokba az üzletekbe, ahol betöréseket követett el. A szemle még a mai napon is folytatódik, utána összeállítják a vakmerő betörő bűnlajstromát és visszakísérik őt Budapestre. A fővárosból valószínűleg még néhány napra Szombat helyre és más dunántúli városokba is lekísérik és csak ezután kerül a röglönítelő híresség elé.

A debreceni rendőrség érdeme, hogy a veszedelmes bűnöző kézrekerült. A Szabó Gyula rendőrtanácsos, bünyügyi osztályvezető irányításával hetek óta szakadatlanul folyó nyomozás, melyet Szücs Jenő detektív szisztematikusan, a legkisebb nyomot is levizsgálva, bravurosan folytatott le, azt eredményezte, hogy Szoboszlai kézrekerítésével egyúttal megállítást nyert a Debrecenben az utóbbi időben elkövetett betörések tettese és a nyomozás e tekintetben is teljes eredményre vezetett, az ellopott értékek jelentékeny része is megkerült. A debreceni rendőrség sok öltéssel, fárasztó razziaikkal, izgalmas autós betörőhajszával és sok más érdekes mellékkörülménnyel fényesen oldotta meg a szökött fegyenc kézrekerítésének ügyét és méltán részolgált arra az elismerésre, mely a városi közigazgatási bizottságban spontán nyilatkozott meg a feltörő tapshan, mely a kapitányság vezetőjének beszámolóját kísérte.

Az Országos Természettudományi Tanács debreceni tagjai

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a természettudományok fejlesztése érdekében létesített Országos Természettudományi Tanács tagjait most nevezte ki. A tanács kinevezett tagjai között találjuk dr Jeney Endre debreceni egyetemi tanárt, orvoskari prodékánt, valamint dr Gulyás Antalt, a pallagi mezőgazdasági főiskola igazgatóját. Dr Gulyás Antalt a Tanács intézőbizottságának tagjai közé is kinevezte a kultuszminiszter.

A Tanács tagjai közt több volt debreceni professzor és tudós is helyet foglal: dr Benedek László, dr Gyulai Zoltán, dr Neuber Ede, dr Orsós Ferenc, dr telegdi Roth Károly, dr berei Soó Rezső.

A tanácstagok kinevezése 1945. év végéig tart.

Pályázat az 1943. évi ipari munkásjutalmakra

A m. kir. iparügyi miniszter úr a kamara területén levő ipartelegeken hosszabb idő óta megszaktítás nélkül alkalmazásban álló és mindentekintben érdekes, idősebb ipari munkások részére az 1943. évben 12 egyenként 100 pengőnyi jutalmat és elismerő oklevelet szándékozik adományozni Ezekre a jutalmakra a kamara a pályázatot az alábbiakban hirdeti meg:

A jutalmakra csak munkások pályázhatnak, illetve csak munkásokat hozhatnak a munkaadók javaslatba.

Felvilágosítást nyújt a kereskedelmi és iparkamara, Debrecen, Werbőczy u. 2-4, ahol 1943. február hó 18-ig adható be a kérelmek.

Dr Radó miniszteri biztos, kamara főtájtár.

A levente ifjúvezetők kellemes sítábor gazdag lelki eredményekkel

A különböző társadalmi osztályhoz tartozó fiúk egymás mellé kerültek és megszerették egymást

A Matra napfényben szikrazó, hólepte hegycsúcsai és egy 12 napig tartó, feledhetetlenül szép sítábor élményei elevenednek meg szemünk előtt, amint ifj. Törös Károly tanító, leventeoktatóval beszélgetünk.

Ifj. Törös Károly és közel 70 tagból álló csapat, valamint dr. Kun Sándor igazgató és dr. Csorba András tanár most érkezett haza Debrecenbe a Matra egyik legfestőibb tájáról, Matraszentimréről. A csapat levente ifjúvezető képzőkből állott, akik között egyformán voltak gimnazisták, tanoncok és egyetemi hallgatók. A honvédelmi minisztérium ezzel a jutalomtáborral akarta elismerését kifejezni a fiúknak, akik már két év óta a legnagyobb lelkesedéssel vesznek részt a levente munkákban s ezért még vakációjukat is feláldozzák. Ifj. Törös Károlynak azután sikerült megszerveznie a tábor keretében a sitanfolyamot is. A tábor a résztvevőknek semmi anyagi megterhelést nem jelentett, útiköltséget, ételmezést, elszállásolást egyaránt fedezett a hadtest.

— A mai kor szociális felfogására jellemző — mondja ifj. Törös Károly, — hogy ebben a táborban a tanoncok is résztvehettek, mert munkaadók megértve a nemes célt, szívesen adtak nekik e rövid időre szabadságot.

Aztán a tábori életről beszél.

— A fiúk véleménye a tábor végén az volt, hogy már sok táborban vettek részt, de ilyen kellemesen egyetlen egyben sem érezték magukat. Ennek sok oka van. Az időnk gyönyörű volt. Állandóan 3-4 fokot mutatott a hőmérő, úgyhogy a fiú félmeztelenül napozhattak s jól le is barnultak. A kosztunk is nagyszerű volt, s a sok mozgástól ugyan-csak jóitványúak lettünk valamennyien.

— Panziósobákban helyezkedtünk el. Gondot fordítottam arra, hogy a különböző társadalmi osztályhoz tartozó fiúk egymás mellé kerülhessenek és megismerjék, megszeressék egymást. Az egész táborban cserkészlegyelem uralkodott.

— Két tanfolyamot rendeztünk, külön a kezdőknek és külön a haladóknak. A tizenket nap elmúltával nem volt a résztvevők között egyetlen egy sem, aki meg ne tanult volna sielni. Az is megtörtént, hogy a haladók részére kiszabott műlesiklásra kezdők is jelentkeztek és egészen jól megállottak helyüket. Közben természetesen nagy túrákat rendeztünk. Ezeket megismertük a Matra gyönyörű tájait, bejártuk a környéket, voltunk a Gallyatetőn, Kékesen, láttuk a messziségekben kibontakozó Tátra csúcsait is. Mulesikló, ugró versenyeket tartottunk, egyszóval mindent elkövetünk, hogy a tábor napjait hasznosan és kellemesen, testet-lelket nemesisítő módon tölthessük el. A tábor végén levizsgáltattam a fiukat, akik a minősítést is megkapták. Tizenkétőre mentek, de senki sem volt, aki a mértékelt meg ne ültte volna.

— Közben a postának fudr-szolgálatot is teljesítettünk. Egy halvanban lakó hadiövezegyek kézbesítettük a táviratot, melyet csak később kaphatott volna meg. Igyekeztünk cserkészszeltemben segíteni mindenütt, ahol szükség volt rá.

— Milyen volt a falu?

— Mátraszentimre a Gallyatető alatt fekszik s annyira érdekes, jellegzetes kis falu, hogy a fiúk közül többen elhatározták, nyáron visszamennék oda és meg-

csinálják a falu monográfiáját. A falu tulajdonképpen cseh-morva-tót település, lakosai nagyon kedvesek, barátságosak. Minket a legnagyobb örömmel fogadtak s mi is igyekeztünk megismerni őket, az ott élő magyarokkal a kapcsolatot közelebről felvenni. A tót fiúkkal is gyakran voltunk együtt, elhívtük őket a túrákra, kirándulásokra.

— Megleppő és kellemes tapasztalatunk volt, hogy a tótok milyen rengeteg eredeti, újonnan összegyűjtött magyar nótát tudnak. Nem tudtuk nekik olyan dalt monadni, amelyet kifogástalanul el ne daloltak volna, viszont ők nagyon sokat ismertek, amelyeket mi még nem hallottunk. Ennek abban találtam meg az okát, hogy egy nagyon buzgó, lelkes, fiatal tanító került közéjük, aki nagy gondot fordított a falu nevelésére. Sajnos, nem tudtam vele találkozni, mert jelenleg katonai szolgálatot teljesít. Az ő érdeme, hogy a falusiak, — ha egymás között tótul beszélnek is, — tót dalt soha nem énekelnek, csak magyar. Akkor is igen elesodálkoztam, mikor egy egyszerű szolgálatlánytól a skála hangjait hallottam, gyakorolni, ismételni.

— Érdekes volt az ottani fonó, ami különbözik a mieinkétől. Ott korok szerint oszlanak meg a leányok. Vasárnap délutanonként külön összegyűlnek a 13, 14, 15, 16 stb. évesek, külön a menyasszonyok és úgy mennek el csapatonként más és más házba. A legények aztán természetesen megtalálják a hozzájuk való lányokat. A 10-11 éves kisleányok még nem járhatnak fonóba, de ott ólálkodnak az ajtó előtt és az udvaron gyakorolják a belülről elrejtett táncot. A mi fiatalokat nagy ádriávalással fogadták és nem győztek csodálkozni, mikor meghallották, hogy ezek a fiúk bizony nem járnak a korcsmába. (Sajnos, az alkohol szerete az ottani lakosok közt elterjedt.) A fiúk is kellemesen elszórakoztak a fonóban s mikor nagyon jó kedve kerekedett a társaságnak, a szobából kiment a tágas udvarra körtáncot járni.

— A jókedv akkor sem hiányzott, ha egyedül voltunk. Mindig daloltunk s talán ez volt egyik oka annak, hogy ahol megfordultunk, mindenütt megszerették fiainkat.

— Esténként azonban nem mulasztottuk el a komoly megbeszéléseket sem. Alkalmam volt közelebről megismerni a fiukat, észrevenni jó és rossz tulajdonságaikat egyaránt. Ezeket aztán lefekvés előtt őszintén megbeszél- tük és sokat tanultunk belőle.

— Hazafelé Gyöngyösön szel- jöttünk, aztán vonaton. Hamar elszállt a tizenkét nap, de hala Istennek elértek a kitűzött célt. A fiúk maguk ezéért a táborért s ez arra ösztönzi őket, hogy ha lehet, még nagyobb lendülettel dolgozzanak továbbra is a leventemunkában.

Búcsúznak s amint kilépünk a havas útra, amint nézzük a zúzmarától csipkés téli fákat, önkéntelenül gyorsan sikló sitalpakra, kipirult arcú ifjú leventékre, egészséges sporttal meghódított és meghódításra váró magas hegyekre gondolunk...

— Olasz és német katonákat fogadott a pápa. Szerdán délelőtt a pápa reggel nyolc órától déli egy óráig megszakítás nélkül fogadást tartott. A fogadottak közt volt többszáz olasz katona, sok háborús sebesült, egy csoport német katona.

HIREK

DOLGOZZ, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
Január 16-án reggel 8-tól, jan. 23-án reggel 8 óráig: „Kilgyó”
Piac u. 31. telefon: 30-95. —
„Tisza” Péterfia u. 61. telefon: 24-52 sz. — „Csillag” Árpádtér 1. telefon: 29-32. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér és Teleki u. sarok. Telefon: 32-81. „Mátyás király” Nyilastelep, Vámospéteri út 16. telefon: 32-10. szám.

A legnagyobb magyar siker: a tettekben megnyilatkozó együttérzés és jóakarát. Ma még adakozhatsz, közzéadhatod a honvédsaládokért rendezett gyűjtés sikerét.

Zúsmarás a rózsabokor

Zúsmarás a rózsabokor:
Hűde a tuj mindenütt,
Edes rózsám ezt a telet.
Valahogy csak leküzdjük.
Töj közelebb, fájtsuk egymást
A szerelem tüzevel,
Ha egymásért dobog a szív,
Soha nem lángolhat el.

Lehet hűde, zúsmarás tél:
Törhet, zúhat a vihar,
Gonddal terhes is az élet:
Egymástól ez el nem mar.
Forrjon össze szívünk, lelkünk,
Majd eljő a kikelet,
Ha a szívünk egymást fűti
Megtartja a meleget.

LŐRINCZ ENDRE.

— Dr Szalay Sándor egyetemi nyilv. rk. tanárnak január 22 én, pénteken délután 6 órakor „Az atomrombolás” címen tartandó előadásával kapcsolatosan közli a tanfolyam rendezőbizottsága a tanfolyam közönségével a következőket: Min hogy a Déri-múzeum előadóterme és a rendelkezésre álló kevés idő nem nyújt lehetőséget kísérletek bemutatására, a tárgy iránt különösebben érdeklődőknek másnap, január 23-án, szombaton délután 5 órakor az egyetemi orvoskari fizikai intézetben (Magoss György-tér 18 alatti) mutat be néhány kísérletet; az előadó. Tekintettel az intézet tantermének korlátozott befogadóképességére, a torlódások elkerülése végett azoknak, akik a kísérleteket látni óhajtják, az előző napon a Déri-múzeumban kitételekre fel kell iratkozni.

— Az Apafi-múzeum tisztviselői kara és munkásai példaadóan szép adománnyal járultak hozzá a Kormányzóné Öfőméltósága által megindított akcióhoz a hadbavonultak családjai támogatására. Ennek az akciónak során Horváth Béláné könyvelő 20 pengőt adományozott.

— Vasárnap is dolgoznak a nányák az ipariügyi miniszternek az országos tüzelőellátás zavartalan biztosítása érdekében kiadott rendelete értelmében. Január, február és március hónapokban ugyanis annyi nyolcórás pótműszakot kell beállítani a bányáknak, ahány vasárnap a három hónapban van. A pótműszakokért 50 százalékos, hétköznap 25 százalékos bérpótlékot kapnak a munkások.

— Az egyházkerületi főjegyzői állásra, valamint több bizottságra beérkeztek a szavazatok a püspöki hivatalba. A szavazatok felbontását az erre a célra alakított bizottság hétfőn bontja fel.

— Márciusig kinevezik a közéleti gazdasági előjárókat. Március végére minden nagyközönségben és körjegyzőség területén megkezdik működésüket a tanfolyamot végzett és kinevezett gazdasági előjárók.

Nem jelentkezik az Erdélyi Nyereménykölcsön milliós főnyereményének tulajdonosa

Az Erdélyi Nyereménykölcsön január 2-iki húzásán, mint ismeretes, kihúzták a milliós főnyereményt is. Érdekes, hogy ez a kötvény azóta sem került beváltásra és mindmáig sem hivatalos helyen, sem a pénzügyi világban nem tudják, ki nyerte meg a milliós főnyereményt. A szerencsés nvero úgy látszik nem nézte át kötvényének számlát.

Vissza kell fizetni a jelzálogkölcsönt, ha eladák a házat

Új rendelkezés a jelzálogkölcsönnel terhelt házak eladásáról

Az ingatlanpiacra kétségtelesen nagy kihatása lesz a Nemzeti Bank egyik legutóbbi fontos határozatának, amely szerint a kölcsönrel terhelt ingatlan megvásárlása esetén a teher átvállalása nem engedélyezhető. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy ha valaki kölcsönrel terhelt ingatlan akar vásárolni, nem egyenlítheti ki a vételárat olyképpen, hogy egy részét készpénzrel fizeti ki, másik részét pedig az adósság átvállalásával. Ilyen esetben a

kölcsönt vissza kell fizetni. Minthogy nagy érdeklődés volt a terhelt ingatlanok iránt, ez a rendelkezés bizonyosan kihatással lesz az ingatlanpiacra. Ha a kölcsönadó pénzügyi helyzetnek kételyei merülnek fel az ügyletre nézve, a Nemzeti Banktól kérhet véleményt. Kisösszeget tranzakciónál, amelyeknél szociális szempont is érvényesül, a Nemzeti Bank álláspontja a régi helyzethez képest nem változott.

— Felülvizsgálják a péküzemek kenyérfőzési eljárását Budapesten és környékén. A vizsgálat összefüggésben áll az a panasszal, hogy egyes pékek a kukoricalisztelt való keverés óta nem kifogástalan minőségű kenyeret hoztak forgalomba.

— Kőműves Sándort és feleségét, Munkácsy Irént családi öröm érte, néhány nappal ezelőtt kisleányuk született. Kőműves Sándort, aki Debrecenben Horváth Árpád társula ának volt kiváló tagja, Debrecenben is sokan sorozzák ma is kedvenc művészeik közé.

— Közel százhatvan ezer pengő folyt be a debreceni kollégium megsegítésére irányuló akció során december 31-ig Jakucs István kollégiumi igazgató legújabb kimutatása szerint. — Az akció irányítói remélik, hogy a közeljövőben nagyrányú emelkedést mutat az ősi Alma Mater iránt a hálás volt növendékek és az intézmény nagyrabecsülő híveinek áldozatkészsége.

— Vitéz Tolnay Andort saját halottjának tekinti az Országos Színművészeti Kamara. Temetéséről néhány nap múlva történik intézkedés.

— Szász Lajos miniszter nyitja meg a kecskeméti „Néma bál”-t, melynek teljes bevételét a kecskeméti szegénygondozás céljaira fordítják. Szász miniszter, mint a kerület országgyűlési képviselője mond ünnepi beszédét a „Néma bál”-on.

— Halálós szánkázás. Szabó Rózsa 7 éves kisleány iskolatársával Sárospatakon a Bodrog partjára ment szánkázni. Az egyik dombról leereszkedve a víz szélén nem tudtak megállni s mindketten a Bodrogba estek. Társa kimászott. Szabó Rózsa azonban odaveszett.

* Az Enyingi Főrk Bálintné Fülér Egylet rendezésében folyó hó 24-én, vasárnap délután 5 órakor a Déri-múzeum előadótermében vetített képernyőn előadást tart. Az előadás jövedelme az egyetemes szegénysegélyezését szolgálja. Belépőjegy ára 1.20. Kapcsolható Miklós-utca 3. sz. I. em. és előadás előtt a pénztárnál.

* „Szeretnék királykisasszony lenni” mesedajátékunkat január 24-én délután négykor Szappanos-utca tizenhat számú otthonunkban megismételjük.

* Az egypengős debreceni hadirokkant-sorsjegy egyes nyemerményei megtekinthetők a Tóth Gyula vásárunagykereskedés kiállításában (városháza épület). Ugyanott az üzletben, valamint sorsjegyarudakban és egyes dohánylőzdékben sorsjegyek korlátozott mennyiségben kaphatók.

— Hátán vitte be a fogházor az elfogott sikkasztót. A szolnoki törvényszék sikkasztási ügy kapcsán két év óta körözött Brüll Ferenc jáskiséri mozigépész, aki sohasem jelent meg az idezősekre s leveleket írt a bírósághoz, hogy elmeállapota miatt őt úgysem lehet felelősségre vonni. Az elrendelt országos körözés során Nagykanizsán elfogták Brüllt, akit egy fogházor vitt Szolnokra. Itt a vasúti állomástól pár méterre földre vetette magát, hogy lapodt al sem megy tovább. Semmiféle kocsit nem volt kéznél, a fogházor erre összekötözte és a hátán vitte be a szolnoki ügyészség fogházába. Elrendelték Brüll elmeállapotának megvizsgálását.

— Elfogták egy veszedelmes hamiskártyást Budapesten Sörös Imre rovtomultú asztalos személyében. Sörös a vendéglőben, amikor a deklívek el akarták fogni, felugrott a söntés egyik asztalára, székekől barrikádolt emelt maga körül és a há só ajtón át elmenekült. A padlás-feljárónál egy teknő alá rejtözve találták meg a deklíveket.

— A budapesti Nagykörutal elöntötte a Hegedűs Sándor-utca sarkán megrepedt főcső vize. Percek alatt valóságos árvíz borította a Teréz-körutnak ezt a szakaszát. A víz egyre emelkedett, a járókelők futva menekültek. Néhol 30—40 centiméteres ár fedte az úttestet. Végül a nagykörutú főcső elzárása által sikerült a vízműlést megállítani.

— Budapestten letaróztatták a zsidó munkatáborosok raktárának hét foztogatóját, akik a pesti izraelita hitközség Sipó-utcai raktárának udvarán levő raktárból, ahol a zsidó munkaszolgálatosok részére gyűjtik a szereladományt, néhány hélaat több mint 10.000 pengő értékű ruhaneműt és egyéb tárgyat loptak. A nyomozás során előállították Flachs Oszkár 44 éves hitközségi könyvelőt és Gergely Tibor 36 éves raktárnokot, Gergely reggelenként aktatáskával bemen a raktárba és napról napra szappant, ruhát, harisnyákat és más értékes holmit vitt el. De nem felejtkezett meg azokról sem, akik lopásairól jelentést tehettek volna, egyszerűen kinyitotta a raktárt és szabad választást engedett a holmik között. Gergely Tibor a főkapitányságon ismeretlen méreggel öngyilkosságot kísérelt meg, de a kihívót mentők gyorsmormosást végeztek és jobban lett. Rajta kívül még öt egyen állítottak elő, akik részt vettek a lopásokban. A lakásukon tartott házkutatás során 10.000 pengőt meghaladó értékű ruhaneműt foglaltak le.

Megvettük a tolókcocsit a debreceni utcák bénájának

Néhány héttel ezelőtt a „Debreczen” szóvátette egyik olvasónk figyelemztetésére, hogy a debreceni utcákon a sáros, vizes, fagyos földön vonszolják elesett tagjait egy szegény béna asszony, akinek mindkét lába hiányzik. Akciót indítottunk, hogy a debreceni közönség áldozatkészségéből tolókcocsit szerezzünk a debreceni utcák bénájának.

Debrecen szíve, mint már annyi esetben, ezúttal is megmozdult. Egymásután érkeztek szerkesztésünkbe az adományok, kismemberek egy-két pengője, csakhamar száz pengő felé emelkedett és a tegnapi napig 180 pengő folyt be lapunkhoz adományként erre a célra. Mikor láttuk, hogy a közönség nem hagyja el a szegény, sorsvert asszonyt és az adományból megvásárolhatjuk a tolókcocsit, hirdetés tettünk közzé, eladó tolókcocsit keresve. A felhívásra csakhamar kaptunk ajánlatot és a tegnapi napon, a beérkezett 180 pengő adományt kikerkéltve, 200 pengőért megvettük a tolókcocsit.

Ezúton hívjuk fel a debreceni utcák bénáját, vagy hozzátartozóit, hogy jelenkezzenek kiadóhivatalunkban és vegyék át a tolókcocsit, melyet a szeretet, a debreceni közönség szíve juttatott számára.

— A városi iparhatóság 34 új iparigazolványt adott ki december hónapban. Munkakönyv kiadás bejelentés történt 257 alkalommal, 61 tanoncszerződést kötöttek, 34 tanoncot felszabadítottak, kiadtak 82 új munkakönyvet és egy házipari engedélyt.

— A mentők erős munkát végeztek decemberben is, összesen 606 esetben vonultak ki, első segélyben részesítettek 70 férfit, 40 nőt és 13 gyermeket. Az esetek és szállítások közül 379 nappal, 100 éjszaka, 83 a belsősegen, 396 a külsősegen történt. A mentőautók 2100 és a mentőkocsik 1110 kilométernyi utat futottak be.

— 84.443 pengő kárt okozott a tűz Debrecenben december hónap folyamán, szerencsére azonban biztosítás révén a károk megérültek. A tüzek közül egy élelmezélyűz, egy szobatűz, két iszláló-, egy üzlet-, egy műhely-, három kémény- és egy pincetűz volt.

— Ehenhalt egy öreg koldus Stockholmban. Lakásán három lakareklékonyve találtak 32.000 svéd koronáról és 2000 korona készpénzt. A vizsgálat megállapította, hogy az összekoldult pénzéből nemcsak élelmiszert nem vett magának, hanem élelmiszergyűjtemény is eladta.

— Megszűnt a dupla adag pálinka. A szeszitalok forgalmának korlátozására tekintettel a vendéglő-üzemek kettős adagban nem tartoznak kiszolgálni pálinkát, likőrt, általában égetett szeszitalokat.

— Katasztrófálisan csökkent a délafrikai aranytermelés. — A múlt évben mindössze 14.15 millió unciát bányásztak ki. — A visszaesést a bányamunkások kivándorlásával magyarázzák.

— Hajdúsámszonban a hónapban véget ért a téli gazdaképző tanfolyam. A záróvizsga január 31-én lesz és azon megjelenik a földművelésügyi miniszter képviselője is. A gazdaképző tanfolyam hallgatói ezüstkalásos gazdakélevelet nyernek.

— Lázító tartalmú nóták éneklésére tanította az ifjúságot és ezért tizhónapi börtönrre ítélték Rajlik Sándor cipészsegédet, a nyilaskeresztes párt algyői szervezete ifjúsági csoportjának vezetőjét.

Debreceni gazdálkodó tragikus hirtelen halála

Polgári Sándor gazdálkodó, Bellegelő 283. szám alatti lakos tegnap tragikus körülmények között hirtelen meghalt. Polgárit már hosszabb ideje súlyos idegbaj kínozta és ez okozta halálát is. Az esti órákban lefeküdt családjával együtt és másnap reggel hozzátartozói holtan találták meg.

A hirtelen halálesetről jelentést tettek a hatóságoknak és a holttestet a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

— Kinevezések a belügyminiszteriumban. A Kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. mankóbüki Balogh Pál és dr. ippai és érskeserüi Fráter Iván miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosokká, miniszteri tanácsosokká, dr. musnai Benecur-Urmössy Gábor és dr. Mihályffy Antal miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárokat miniszteri osztálytanácsosokká nevezte ki.

— Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárt megoperálták. Budapest a Faszanaszanatóriumban sikerült vakbélműtétet hajtottak végre rajta.

— A Debreceni Egyetemi Ifjúság (DEI) művészeti-kezdő munkaközössége január 23-án, szombaton délután 4 órakor tartja legközelebbi összejövetelét a központi egyetemen. Tárty: Művészet a lakberendezésben. Vettett képekkel. Rövidesen megkezdí összejöveteleit a népi munkaközösség is a következő megbeszélésorozattal: Civilizációnk előmögésedése. A finn népi gondolat. Magyarország geopolitikája, Németország és európai újjárendezés, stb. Vendégeket szívesen látunk.

— 63.404 ügyiratot és levelet kézbesített december hónapban a városi elsőfokú közigazgatási hatóság kézbesítő irodája. Az ügyek közül 38.000 darab közigazgatási, 16.250 postahivatal által kiadott levél, 3280 bírósági, 1458 vidékről érkezett irat, 1226 fizetési meghagyás, 760 törvényszéki ügy, 743 telekkönyvi, 210 közlelmezési, 592 gazdasági felügyelőszéki és 64 más ügydarab volt.

GYÁSROVAT

Kósa Bálint székgyári gépmunkás 47 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető II/a számú ravatalozó terméből. Lakás: Rugonfalvi-u. 5. Dankó temetkezés.

Ifj. Dohl Sándor gazdálkodó 37-ik életévében elhunyt. Temetése ma délelőt 11 órakor lesz a köztemető 2/a ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Temetését Fehértói és Takács vállalata rendezi.

géberjényi de ballal Szabó Endre ref. tanító,

58-ik életévében elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből, a református egyház szertartása szerint. Gyászolják bánatos özvegye: özv. Szabó Endréné Nagy Rózsa fiával Nagy Istvánnal és családjá. — Gyermeke: Szabó Endre és neje Müllner Mária, testvérei és a kiterjedt rokonsága. Lakás: Perces u. 7.

Temetését: Fehértói és Takács vállalata rendezi.

A névtelen levelek alkonya

Kevés olyan alattomos bűn van, mint a névtelen levél írása. Sunyin, alattomosan marja meg az embereket és akkor és ott írt, ahol és amikor senkinek sejtje. Lassan azonban arra az értékre szállítják le mindenütt, amelyen értéket megérdemel. Most a hadseregnek intézkedtek, hogy minden névtelen levelet papírkosárba kell dobni. Tűzbe, vele. Ha az írójának nincs bátorsága aláírni a névét, akkor ne legyen méltó az a levél arra, hogy időt fesséreljünk rá. Ha igaz amit abban írtak, akkor vállalja érte a felelősséget az, aki írta.

Ezer meg ezer ember életét keserítette el az ilyen levél. Családok boldogságát dúlta fel.

Elképzelhető hasított derékba. Ölt, mint a mérge. Most aztán egyre szélesebb körben teszik úrtalmatlanná. Milyen egyszerű az orvosság és védekezés ellene. Egyszerűen oltóba kell venni, mintha meg se történt volna. Úgy kell fogadni, mintha el se küldték volna. Eddig az volt a titka a névtelen levelek sikerének, hogy hol itt, hol ott siker kísérte.

Ez a mételey Isten tudja, hogy hol állana meg, ha gátat nem vetnének a szennyes áradatnak. Különösen az utóbbi időkben burjánzottak fel ezek a denunciató levelek és jelentések.

Mindig önzés és valami olyan indította el, amiből közvetve, vagy közvetlenül a névtelen levélíróknak a haszna került volna ki.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a Sajtókamara volt az első, mely a maga területén gyökeresen megszüntette a névtelen levelek „sikerét” azzal, hogy egyáltalában szóra se méltatták.

A névtelen levelek sorsa most szélesebb vonatkozásban is megpecsétellett.

Ezeknek az ideje lejárt és bealkonyodott a titkon örvendező névtelen gaztettek elkövelőinek.

Nem érdemes írni, úgy se olvassák el.

Fegyelemre és rendre, tisztességre és bátorságra nevelnek ezek az intézkedések és egészen bizonyos, hogy rövidesen meg fog mutatkozni az erkölcsi haszna az újabb intézkedésnek.

Tíz perc alatt 891 pengőt adták össze a debreceni gazdák a tanyai egyházzérész ügyviteli költségeire

A debreceni gazdák ismét megmutatták, hogy van bennük szív és lélek, áldozatkészek is, csak megfelelő utat-módot és hangot kell velük szemben használni. A tanyai egyházzérész eddig sohasem vette igénybe a gazdák áldozatkészségét és adminisztrációs költségeit, úgy teremtette elő, ahogy éppen lehetett.

Vitéz Szabó Endre tanyai lelképásztor és Jóna János egyházzérész gondnok felkereste a Gazdakörben a debreceni gazdákat, ahol a helyzetet vitéz Huszár Endre lelképásztor ismertette előtük. Végül kérte a gazdákat, hogy tehetségük szerint áldozzanak valamilyen összegű tanyai egyházzérész ügyviteli költségeire.

Jellemző, hogy a debreceni gazdák tíz perc alatt 891 pengőt gyűjtöttek össze az éppen jelen valóktól, de természetesen az éppen akkor távollevők még kiegészítik a megajánlást.

Vitéz Huszár Endre hálás szavakkal köszönte meg a megértést és szeretetet, mely ilyen frappánsan nyilatkozott meg a gazdák részéről.

Zsidó Istentiszteletek. — A statusquo ante izr. anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje 1. hó 22—29-ig: Pénteken este mindkét templomban 4.25. szombat reggel 7, délelőtt a Kápolnási utcában 10, délután mindkét templomban félégely, este negyed 6 órakor. Kőznapi mindkét templomban reggel fél 7, este 4 óra 40 perckor. Rabbiság.

Ismerjük meg városunkat

Várad-utca, Piac-utca: Ferenc József út

A fenti hármas elnevezés egyet jelent. A mai Ferenc József utat, mely egészen új keletű bizonyítja az, hogy ma is inkább mondják a benszülött debreceniek azt, hogy Piac utca, mint Ferenc József út. A nyelvi hagyományoknál erősebb múltörző aligha van. Eljött az idő, amikor már igazán csak a történelem fog megemlékezni Ferenc József királyról, de Ferenc József név a óta, a szájhagyomány egyik biztos eszköze még élő valóságként őrizi s állítja róla a magyar baka sok humort rejtő kedvességével, hogy kiállott a kapuba, úgy is mint király és hát jó magyar falusi szokás szerint nagyot kóp a markába, de markába...

Hát így vagyunk a Piac utcával. Azért mondjuk ma is, hogy megyek a Piac utcai üzletbe. Mióta a város áll, helyesebben, mióta ezen a területen település van, azóta ez az utca volt mindig a fő utca. Szélessége tágassága is elárulja, hogy itt csak piacot, vásárt lehetett igazán tartani, tessék elképzelni a mai Piac utcát fák, járdák, s utak parkok, villamos sínek nélkül, akkor megértjük, hogy miért volt szükséges a múltban Debrecennek erre a tágas tér-szerű utcára. Piac volt itt, amint külön jogú piacok voltak a Kossuth utcán, Miklós utcán, Széchenyi utcán és Mester utcán is, mely a mai Bethlen utca volt eredetileg.

A legrégibb elnevezése ennek az utcának nem Piac volt hanem Várad-utca. Ugy Boldizsár Kálmán, mint Zoltán Lajos megjegyznek abban, hogy előbb hívták Várad-utcának és csak később le bődle Piac utca. A mai egész Ferenc József út végig Várad utca volt. Igen régi adatok emlékeztetnek erre az elnevezésre, mert bizonyos Tarné, Poszthómentő Klára 1598-ban kelt végrendeletében utódaira hagyta Várad-utcai emeletes házat, mely a mai városába, — Kondor illusztrált helyen állott. Sokáig Tar-háznak hívták az itt álló emeletes házat, melynek helyére került a mai városába. — Széles, mai szélességű utca volt és a jelek szerint Nagyvárad és Debrecen között: a múltban is élénk kapcsolatok voltak, a két testvér város nem versengett egymással, de testvéri egyetértés

ben élt, ennek tudható be, hogy Szent László városának nevét adta az ősi Debrecen legfőbb utcájának amint Szent Lászlónak egyháza is állott annakidején ebben a városban is.

Ez az utca volt a múltban is a tengelye a városnak. A Péterfia rész a felső járáshoz tartozott a Varga utcáig eső terület pedig az első járást adta.

Fentebb mondtuk, hogy több utcára szülő vásártartási kiváltság volt ebben a városban, de a sok veszély arra kényszerítette a városi tanácsot, hogy 1564-ben központosítsák a vásárokat, éppen a belső piacra, a Piac utcára. Bekék, Balassa, Schwendi martalóc betörései ellen védekeztek így a városi polgárok, majd a mai Dégenfeld-tér és a városi istálló helyén álló elhagyott ferences kolostor helyére tették át a vásárt, aztán 1582-ben Bátori István, a későbbi lengyel király ismét a város belsejébe hozatta át a vásár helyét, míg 1599-ben úgy döntött a városi tanács hogy talán kékebb idők jönnek immár, hát helyezték ismét az egyes kívül eső piacokra a vásárokat.

Egy bizonyos, hogy mióta áll Debrecen, ezen az utcán mindig árultak. Mindig vásárokat tartottak, hiszen köztünk még igen sokan élnek ma is olyanok, akik a mai pompás Nagytemplom előtti téren vásároltak piaci áru-soktól mert a városháza és Nagytemplom előtt sátrak állottak.

Innen a Piac utca elnevezés, míg a Ferenc József út története egészen közel álló I. Ferenc József királyról neveztek el a város rendezés alkalmával a legfontosabb utat, illetve utcát, amihez az is hozzájárulhatott, hogy ezen az utcán vonatozott a helyi érdekű kis vonaton a Nagyerdőig és a városházán szállott meg debreceni tartózkodása alkalmával.

Abesszíniai németek hazatérése. A napokban 44 német érkezett Abesszíniából Triesztbe, majd folytatták útjukat Németország felé. Triesztben a német főkonzul üdvözölte a hazatérőket.

A kőd

A Don partján
Hideg a tél,
Magyar honvéd
Megmentettél
Bennünket a
Szenvedéstől.

Itthon vágnak
Leányzúvek
Talan bizony
Nem értitek.
Hiszen olyan
Hosszú az út.

Hideg a tél
Sűrű a kőd,
Magyar honvéd
Bátran örköd
Acélkemény
Tekintete.

Vékony Antal.

— Eljárás indult Delári Károly deveszei cipész ellen, aki Fülöp Józsefnél két eszmannak a fejelését vállalta, de a eszmannák néhány napja használata után lötkeremtek. Delári 60 pengőt kért a fejelésért és a lötkeremtet is átverte Fülöpnek. Kiderült, hogy az utalványra kapott bírt másnak dolgozta fel és Fraenkel Andor debreceni lakostól verte azt az anyagot, melyből Fülöpök két eszmannát fejelte. A cipész ellen árdragulás címén emelnek vádat, mert 60 pengőt számított fel azért a munkáért, melynek értéke csak 22 pengő.

— Nyolchónapi börtönrre ítétek egy sikkasztó napszámot. A debreceni törvényszék elé került Tirinkó Lajos debreceni napszámot, akit sikkasztás miatt ítétek el nyolchónapi börtönrre. A napszámotnak ádatott báró Wannerheim Mihályné 108 pengőt, hogy vásároljon fát, szentet és fuvarossal vitesse a lakására. A napszámot a faraktár előtt beült a kocsmába és nyolc pengőt borra „csért be”. Részeg lett és mint mondta a bíróság előtt, nem tudja mi lett a zsebében levő száz pengővel, valószínű, hogy ellopták az italozó cimborák, akik asztalához ültek. A bíró súlyosbítnak vette, hogy Tirinkó már volt büntetve.

— Meghalt vérmérgezésben Kósa Bálint 47 éves Rugonfalvi-utcai lakos, akinek furunkulos támadt a térdén. A kórházban veték ápolás alá. Megmenteni nem tudták az életnek, nagy kínok után meghalt. A boncolás megállapította, hogy vérmérgezést kapott a korábban fertőző sebtől. Az ügyészség temetési engedélyt adott.

— Lenyelte a fogkeféjét. A bécsi kózkórházban a minap felvételre jelentkezett Bendel Emil 65 éves nyugdíjas, aki fogmosás közben lenyelte a fogkeféjét. A fogkeféjét műtét útján távolították el az öregúr gyomrából.

— A földművelésügyi kormány katasztrális holdanként 30 kg. péti sót biztosít hatóságok azoknak a gazdáknak, akik szerződésileg természetesen ipari növényeket. A péti só igénylésének határideje eredetileg január hó 15. volt. Abból a célból, hogy a gazdák ezt a lehetőséget minél jobban kihasználhassák, a műtrágyaigénylési határidőt a földművelésügyi miniszter január 31-ig meghosszabbította. Azok a gazdák tehát, akik termelési szerződéseiket még nem kötötték meg, siessenek az ipari növényekre termelési szerződést kötni és a szerződés kötéskor a termelők kérésére kiállított műtrágyautalványokat a Péti Nitrogén Művek Rt. körzeti képviselőjénél benyújtani, mert a műtrágyaigénylési határidőt január 31 után újból meghosszabbítani semmiesetre sem lesz lehetséges.

**Bérrautót vidékre
rendeljen éjjel nappal
Szabó Mihálynéól**
Eötvös u. 51. Telefon 13-91.

HA MEG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —
Írta: Hegyalja Kiss Géza

(61) (Minden jog a szerzőé.)
Úgy ment át a közvéleménybe, hogy a magyarság régi alkotmányára alapján, törvényes úton jutott hozzá 1848 március 15-én az új állami berendezésekhez. Ez olyan tény, melyet megváltoztatni nem lehet.

Forradalmak forgószele tomlol Európában úgyszólván mindenütt. Fegyver ropog és vér folyik. A február 24-én kitört párisi forradalom híre egy más után támadnak felkelések az önkényuralmi rendszer megbuktatására. Március 22-én Velencében zendül fel a nemzet a jogai kivívására.

Nálunk ami történt, március 15-én történt és vér nélkül történt.

Am a vérontás mégse maradhat el. Nem azért, mintha a nemzet követelése túlzott volna. Hanem azért, mert a királyi ház külföldön székel. A császári hatalmat többre becsüli s nem tud őszinte lenni a követelmények megadásában. Pedig azokat az idők szelleme diktálja. Azokat a magyarság az alattvalói tisztelet hangján kérte.

Nem megy teljesebbé Kossuthnak az a jóslata, hogy az lesz a Habsburg-dinasztia második megalapítója, ki a kor szavát megérti. S aki saját fennállása érdekét a nemzet érdekében egyesítve atyai szívvel járul hozzá az intézményeknek a nép javára való békés átalakításához.

A magyar nemzet harca sza-

badságáért nem azzal kezdődik, hogy ágyú megdörögjön megtámadott léte védelmére. Hanem azzal, hogy a bécsi udvari körök vonakodtak teljesíteni az ígéretet. Pedig a király reményeséget keltett, hogy a nemzet kívánsága szerint fog cselekedni.

Minden előbbreválóknak látszik, mint a magyar jogok tiszteletben tartása.

Március 21-én a király megerősíti a bécs minisztériumot. Március 22-én egy eladósodott katonatisztet, Jellasics Józsefet nevez ki horvát bánnak. S mikor a király szentesíti az új magyar alkotmányt, akkorra az ország déli határa mentén csörögni kezdenek már a Bécsből szított délszláv mozgalmak csempészett fegyverei. Az udvar, főként Klowrath belügyminiszter már 1833 óta azon volt, hogy a nemzetiségeket a magyarok ellen hangolja. Így a horvátokat, szerbeket, románokat. A tótok, a ruthének, a németek nagyobb része hű marad a magyar nemzeti államhoz.

A magyarok előbb alakulni próbálnak. A március 23-i lapok közlik már az első felelős minisztérium tagjainak névsorát.

Miniszterelnök: Batthyány Lajos (született 1809).

Belügyminiszter: Szemere Bertalan (született 1812).

Ausztriával való viszonyok minisztere: herceg Eszterházy Pál (született 1786)

Pénzügyminiszter: Kossuth Lajos (született 1802).

Hadügyminiszter: Mészáros Lázár (született 1796).

Közlekedés: Gróf Széchenyi István (született 1801).

Vallás- és közoktatásügy: báró Eötvös József (született 1813).

Földművelés, iparügy: Klauzál Gábor (született 1804).

Igazságügy: Deák Ferenc (született 1803).

Mikor Batthyány 23-án a kerületi ülésen kihirdeti ezt a fényes névsort, a ház tagjai örömmel nem folytatják tovább az ülést.

A minisztérium összeállítására meg kell jegyezni, hogy Kossuth belügyminiszternek Nyáry Pált tartotta minden magyar közül a legalkalmasabbnak.

Ő maga pedig nem akart tárcát vállalni. Batthyány készíti, hogy elhatározásától elálljon. Kijelenti, hogy: Más akárki nélkülözhető — írja Kossuth — de én nem. Erről annyira meg van győződve, hogy ha én a pénzügyminiszterséget nem vállalom, ő megyen egyenesen a nádorhoz és tudtára adja, hogy lemond a minisztérium alakításáról. Erre becsületszavát adja. Aztán legyen enyém a felelősség, ha minden, amit kívántunk, dugába dől. Ily nyomásra volt szükség, hogy ellenszenvemen erőt vegyek s magamat hivatalba engedjem tuszakoltatni.

A megerősítés késik. E helyett jön a királyi leirat március 28-án. Ez a felelős minisztériumról szóló törvényjavaslatot módosítja. Érthető, ha olyan izgalmat kelt, hogy az országgyűlési ifjúság a leiratot

eléleti.

A pesti nép fegyvert akar fogni.

Kossuth forradalmár? Ki mondja azt?

Kossuth hatalma szükséges ahhoz, hogy ne törjön ki a forradalom.

A márciusi fényes napok után zavargások kezdődnek. Bécs azonban megkezdte az ellennyomást. Reakció! A horvátok a magyarok ellen. Idebenn is vannak mozgolódások. Pesten kiadják a jelszót: Szabadság kell, de zsidók nem kellenek! Pozsonyban is, máshol is zavar támad.

Pesten népgyűléseket tartanak. Izgalom mindig van, amivel Bécs az önértetes magyar közvéleményt maga ellen lázítja. Egyik népgyűlésen Petőfi is tüzes beszédet mond Bécs kétszínűsége ellen. Kossuth barátja, a vak Wesselényi csillapítja a népet. Azt mondja: az anarchia az a híd, amelyen át az elkergetett abszolutizmus visszatér.

Kossuthon fordul meg minden.

Mit mond ő? Forradalom?

Kossuth csendet akar és rendet.

Március 30-án kitörne a forradalom, ha Kossuth csakugyan forradalmat akarna.

Széchenyi is megnyugszik már. Látja, hogy Kossuth nem forradalmár. A nemes gróf a Pesti Hírlap április 8-i számában magasztalja Kossuth vívmányait. Kossuth Széchenyi szerint olyan alapra fektette hazánkat, melyen az ország bizonyosan fel fog virulni!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Megszüntetik a nyomásos gazdálkodást

A nyomásos gazdálkodás, mint ismeretes, az egy község határában a birtokosság által elfogadott kötelező gazdálkodási rendszer, amelynek igen nagy hátránya az, hogy a szántóföld szabad használatát korlátozza s a föld okserű kihasználásának útjában áll. A földművelésügyi miniszter most rendeletet adott ki a nyomásos gazdálkodás megszüntetéséről. A rendelet értelmében a nyomásos gazdálkodás megszüntetésére irányuló eljárás megindítását bármikor kérheti az érdekelt birtokosoknak birtokarány szerinti egytized része, de kérelem nélkül hivatalból is elrendelheti a földművelésügyi miniszter a nyomásos gazdálkodás megszüntetését.

A rendelet értelmében a nyomásos gazdálkodás megszüntetésére irányuló kérelmet a fősztolgabirónál kell előterjeszteni. A fősztolgabíró a kérelmet véle-

ményadás céljából a vármegyei gazdasági felügyelőségnek megküldi. Ha a gazdasági felügyelőség a nyomásos gazdálkodás megszüntetését a termelés szempontjából helyesnek tartja, a fősztolgabíró a nyomásos gazdálkodás megszüntetésére irányuló eljárás megindításáról haladéktanul intézkedik. Ha a nyomásos gazdálkodás megszüntetése közérdekből szükséges, a gazdasági felügyelőség javaslatot készít a nyomásos gazdálkodás megszüntetésére irányuló eljárás megindításának elrendelésére.

A rendelet értelmében a nyomásos gazdálkodásban érdekelt birtokosokat birtokossági közgyűlésre hívják össze, ahol a nyomásos gazdálkodás megszüntetése ügyében az érdekelt személyesen, törvényes képviselőjük, vagy igazolt meghatalmazottaik útján szavaznak. A nyomásos gazdálkodás megszüntető határozathoz az érdekelt birtokarány szerint szántított egy negyed részének a megszüntetést kívánó szavazata szükséges.

SPORT

A debreceni Stadion új célok szolgálatában

Debrecenben a tavasz folyamán befejezett nyar a város második korszerű sporttelepének, a Debreceni Vasutas Sport Club Dózsegi-úti labdarugópályájának felépítése. Génessy Sándor MÁV műhelyfőnökkel az élen, aki a MÁV Egyetértés nagyszerű színjátzó termékek és színpadának megvalósítása után a sporttelep megújítását tűzte ki céljává a DVSC vezetősége a magyar vidék legerősebb, legkorszerűbb sporttelepét építteti itt fel, melyben valamennyi sportág hajlékát talál a tornától a teniszig, úszástól kerékpáron, atletikán át a labdarugásig...

A DVSC vezetősége részéről már több javaslatot hangzott el, hogy a tavaszi szezon bajnoki küzdelmeit szeretnék saját sporttelepükön lebonyolítani, de ha még tavaszra nem is válik ez lehetségessé, az osztályozómérkőzésekre, legkésőbb azonban őszre, amikor már remélhetőleg az NB I-ben játszik ismét Debrecen csapata, bizonyosra vehető, hogy a Dózsegi úton rendezni meg mérkőzéseit a debreceni lila-fehér csapat. A Stadion tehát, mely Debrecen város megértő sporttámogatása folytán két éven át rendelkezésre állt a DVSC-nek, a Bocskay megszüntetése után Debrecen reprezentáns labdarugó csapatának, felszabadul és más célok szolgálatába lesz állítható.

Ezeknek a céloknak sorában első helyen áll a levegő-sport, mely most teljesedik ki a levegő-labdarugóbajnokság megindulásával. A Nagyerdő lombkoszorúta fái között, remek környezetben vívhatják meg nagyszerű, minden kévelménynek megfelelő pályán mérkőzéseiket leve-

téink, ha, ami nem kétséges, a város vezetősége a Stadiont rendelkezésükre bocsátja...

Leventéink mellett a labrarugók között elsősorban az amatőr bajnokságért játszó csapatok jöhetnek szóba, akik szintén hatalmas programot bonyolíthatnak le itt...

Külön fejezetet jelenthet a Stadion felhasználása tekintetében a debreceni szabadtéri játékok állandósítása... Belezna! Unger István direktor értékes kezdeményezést nyújtott ezen a téren a múlt év szeptemberében János vitéz előadásával, melynek nagy művészi és anyagi sikere volt... Bizonyosra vesszük, hogy Unger direktor a nyári hónapokban állandósítja a szabadtéri játékokat, amikor egy felláított monumentális színpadon július és augusztus hónapokban 8-10 darabot hozhat színre fővárosi vendégszereplőkkel, esetleg szombati vasárnaponkénti játékkal... Ezáltal a Stadion művészeti szempontból is kitűnően kihasználható és éppen azokban a hónapokban, amikor ez a sportesemények részére sem jelenthetne hátrányt, mert a labdarugásban holt szezon van.

Végül nagy szerepe lehet a nagyerdő Stadionnak a lovas-sport feltámasztása esetén is amíg egy rendező ügépőpálya felépül Debrecenben.

A Stadion tehát a Dózsegi-úti sporttelep felépítése után is rendkívül fontos tényezője maradhat a debreceni sportéletnek és művészeti életnek. Az pedig jóleső jelenség, hogy Debrecenben tavasztól két ilyen korszerű, kifogástalan sporttelep lesz.

Megkezdődtek a tornatermi edzések valamennyi NB I. egyesületnél, de már az NB II. csapatok közül is sokan megkezdtek a tavaszi előkészületeket. A szabadba elsőnek a Haladás csapata ment ki, mely már szerdán edzést tartott. A DVSC a szabadba csak február elsejével vonul ki, addig Palotás edző vezetésével a tornateremben dolgoznak a játékosok.

Valószínűleg megváltozik a Mátyás-csoport sorsolása. Kolozsvári MÁV és K. Bánya ugyanis azt kerte az MLSZ-től, hogy a Kolozsvári AC-ai ellenettes sorsolást kapjanak és lehetőleg akkor jatszanak otthon, amikor a KAC idegenben játszik. Ezt a levelet az MLSZ-ben félretehették, mert a két NB II. csapat mérkőzéseit ugyanazokra a napokra sorsolták ki, amikor a KAC is otthon játszik. A sorsolás a kolozsvári közönséget is érinti, mert így csak minden második héten láthatna NB-mérkőzést. A Kol. MÁV és K. Bánya panaszt emelt a sorsolás

csolyázók részére 300, 1500 és 3000 méteres versenyeket rendezik meg. Vasárnap pedig fél 12 órai kezdettel a női és férfi szabadon választott gyakorlatait és a páros műkorcsolyázást futják le a versenyzők. A gyorskorcsolyázókánál külön férfi és ifjúsági futam is lesz. Nevezni a helyszínen lehet.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Nagyon elkeseredett leány. Együtt érzéssel olvastuk megkapó sorait. Nincs oka az elkeseredésnek. Forduljon Miklóssy Ágnes fővédőnőhöz (DMKE), aki a legsürgősebb teendőknél segít. Függelennül ettől, az

ügyvédi kamarától szegényjogi kérje ügyvéd kirendelését és indíson pert jogai érvényesítésére.

Egy olvasó. A dologgal olyan értelemben, ahogy írja, nem lehet foglalkozni.

APRÓHIRDETESEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legrégebbi nyomozó irodája országosan ismert Zöldfa-utca 32. sz. T: 28-72.

1766 2. 1.

LEVELEZÉS

OTTHON jelégére levél van. 346
VÁLTÓPÉNZ 10, 20 filléres tekercsekben a kiadói hivatal pénztárában kapható. 436

ALKALMAZÁST nyer férfi

Üsághékesbesítőt

kezdőt, rokkantat, vagy asszonyt azonnalra felvesz a

DEBRECZEN kiadóhivatala

Jelentkezést délután 4 órakor.

FOGTECHNIKUS

segéd, korona és kaucuk munkást felveszek, Miklós u. 10. 358

SZILGYÁRTÓT, aki város alatti tanyámra napibér és ellátás ellenében kijönne szerszámot kijavítani. Ajánlatot „Szilgyártó” jelégére a kiadóba kérek. 391 vv.

VILLANYSZERELŐ.

segédet felveszek, Tóth villanyszerelő, Péterfia u. 37. 382

KOVÁCS segédet felveszek, Kecskés István, Márton Kálmán u. 81. sz. Nálilastelep. 429

BŐRVÁGÓ szabász, ragasztó, tűző és gépmunkások felvételnek, Ertra cipőgyár, Csapó u. 58. sz. 415

MŰKERTÉSZ állás: keres. Barmikori belépésre, felesbe is. Cím: Benecz József kertész, Érmihályfalva, posta restante. 1679

ALKALMAZÁST keres férfi

DISZNÓT vágók háznál vidékre is megyek. Kossuth u. 58. házimesternél 434

GYERMEKTELEN házaspár lakásért házimesteri teendőit vállal. Erdélyi János Csala című vállalatnál, Rákóczi 9. sz. telefon: 14-27. 427

ALKALMAZÁST nyer nő

NADRÁG szabósághoz egy kézimunkás leány felvétetik, Rakovszky u. 20. sz. 433

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNÓT jó bizonyítvánnyal azonnala felveszek. Jelentkezés 9 órától. Nyomató u. 5. lodallal ajtó. 432

MINDENES bejárónő, azonnali felvétetik, Széchenyi u. 11. kerest. épület. 419

TŰZÖNŐ felvétetik, Kigyó u. 37. 909

VIDÉKRE szakácsnő keresetük azonnala, — hosszú bizonyítvánnyal Bethlen u. 1. 386

UNGVÁRRA szakácsnő kerestetik, hosszú bizonyítvánnyal. Szobalány van. Csapó u. 4 dr Gálboryné. 404

AJÁNLAT

HASZNALT varrógépet vesz, elad, cserél ifj. Lévai, Kassa út 1. telef. 33-94 szám. 2. 28. 228

Fényképezőgépet

vesz, elad, cserél, állványt is. Főkécske Pápai palota

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás. felelősséggel Favorit Csapó-u. 24. 125 2. 5

KOZKATONANAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját gyorsan elkészítem. Tegdes, Kalvin-tér 19. 1211. 1. 22.

LENKlópi selyem klópi csipkeket, anyagokat, grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17.

HASZNALT bútorait modernre átcserelem. Alakítást, javítást olcsón vállalok. Kossuth 51. 2. 1505 3. 16

HASZNALT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3.

SZAPPANNAK való zsír: szappanra becserelem Pál János szappanosmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

HÁZI papucso: készítek (javítok), bármilyen használt anyagból. Textildolgozó Batthyány u. 1. sz. 394

CSEREPÉLYHAK átépítését hazai szén tüzelésre felelősséggel a legolcsóbban vállalja Laczkó cserépkályha vállalat. Modern új cserépkályhák állandóan raktáron. Vár u. 6. sz., telefon: 22-37. 422

ANGORA gyapjúfontást vállalok, tanítok. Kész fonalak. Magoss György tér 28. 414

ÖNKÉNTESK extra kamgarn zubbony, köpeny anyagok érkeztek. Rendelje meg egyenruháját úriszabóságban Borovszky, Csapó u. 98 912

KERESLET

Használt fényképezőgépet és állványt veszek. Berzék fotoszaküzete, Ferenc József út 38. 146 2. 10

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat, legmagasabb arban veszek. Franki, Piac u. 73. 1709 3. 15.

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágakövet veszek, ék szerkesztőt válllok — Pollák Endre, Hatvan u. 2. sz. 118 4. 10

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat, magas arban veszek. Takács Sándorné Piac 66. 1617 4. 13.

MÉLY gyermekkecsit ki fogástalan állapotban keresek megvételre. Cím: kérem a kiadóba, „Gyermekkecsit” jelégére leadni. 387

KEVESET használt tiszt egyenruhát magas alakra megvételre keresek. Cím a kiadóban. 410

ELELMISZER, ITAL

URADALMI telt álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap. Rákóczi u. 7. pince 1475 1. 28

HANGSZEREK

ZONGORA hangolást 15 éves kiváló képzettségű vállalk. Vargyas László Nap u. 17. 1218 4. 9.

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típust javít, évizedes gyakorlattal Szabó műszerész. Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT, minden típust javít, villany: szerel Fülep Lajos, Csapó u. 35. 1580 4. 12

EGY szuper Horniffen 3 lámpás rádió, 1 darab gyermekkecsit, 1 darab hosszú bunda, használt, eladók. Werbőczy u. 3. 911

STANDARD rádió eladó. Csapó u. 44. Baranyai tüdőző. 910

BŰTOR

CSODASZÉP háló, s ebédők, kombinált szobák, konyhák, rekame, hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor raktár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes kirakatunk, minden bútor olcsón adunk. Piac u. 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31.

EGY világos háló és egy szép modern konyha berendezés eladó. Berzékényi u. 10. sz. 426

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

ÜZLETHELYISÉGET megosztva is főtéren, Kossuth s Csapó elején keresek. Berendezést átveszem. Apaffy u. 139 Schaff. Közvetítőt díjazok. 1064 2. 3.

ASZTALOS műhelynek való helyiséget keresek. Já. János, Homok u. 29. 250

LAKÁSTKERES

KISEBB bútorozott szobát keres magános hölgy. Cím: Hatvan u. 6 sz. Bocskai. 406

BŰTOROZOTT SZOBA

KIADÓ utcai bútorozott szoba, ágynemű nélkül, szolid életű, intelligens férfi részére, csendes úriháznál. Cím a kiadóban. 420

BŰTOROZOTT utcai szoba, különbejárattal kiadó. Lorántffy u. 46. 407

VEGYES

ELEKTROMOS erőre berendezett munkagépekkel és precíz szerkesztéssel ellátott mechanikai műhely 10 ezer pengőért sürgősen eladó. Cím: Gavallér Béla, Nagybánya, Leding u. 24. sz. 366

ELVESZETT

JUTALOMBAN részeseül ki az állomásról a Nagytemplomig elvesztett arany karkötő láncomat visszahozza. Székely-gyógyásztár Petőfi-tér. 406

HASZNALT RUHA — CIPO

TISZTAGYAPJU alighasznált kávébarna féltöltöny és harminceven éves bőrtalpú női cipő eladó. Nyil u. 9. 90

INGÓSÁG VÉTEL

KIFOGÁSTALAN mely gyermekkecsit keresek megvételre. Cím: a kiadói hivatal pénztárába kérem leadni. 378 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemezt 2 pengőért veszek. Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20.

HASZNALT cserépkályhák olcsón eladók. Vár u. 6. 421

GAZD. ESZKÖZÖK

CSODÁS állomány, 4-es, jó állapotban, alkalmi áron eladók. Gazdasági eszközöket bármilyen állandóan vevőre is elad vitéz Nagy János Hatvan u. 41. 425

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

300-500 NÉGYSZÖGÖL telket, vagy gyümölcsösöt keresek megvételre. „Készpénz” jelégére a kiadóba. 431

ELADÓ HAZ

CSALÁDI HAZ, háromszobás, adómentes, kifogástalan állapotban kitűnően termő gyümölcsösökkel, elsőrendű melékkel, szőlőkkel, a Nagyerdő szőlén eladó. vagy földdel elcserelehető. Nyilas, Hadik-utca ház. Délutánonként 1925 vv.

ELADÓ egy új adómentes családi ház 254 négy szögöl telekkel, villamos megállóhoz közel Katztelep, Kender u. 21. Érdéklődni Nagy Béla, Csapó u. 54. sz. alatti fűszerüzletében is lehet. I. 17-23-ig 1871

KÉTSZOBÁS családi ház eladó. Homok u. 66. 423

VERES u. 23 sz. ház sürgősen eladó. Értekezni: Faragó u. 21. 336 I. 20.

ELKÖLTÖZÉS miatt eladó. Tegez u. 21. alatti ház 10 éve fennálló jömeneteli fűszerüzlettel azonnal beköszöhető lakással. — Érdeklődni: ugyanott. 24

ELADÓ HAZHELY

SZÉCHENYI u. 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megvételre a kiadói hivatalban. 44

ELADÓ ALLATOR

ANGORA nyul, 6 hónapos, 7 darab, törzslőnyvezett eladó. Megtekinthető házfelügyelőnél, Piac u. 44. 412

Szerkesztőt (lelő) PALFI JÓZSEF

Kiadót (lelő) P. SZIGETHY GYULA főszerkesztő-igazgató

Kiadó és nyomója a TISZANTULI KÖNYV-ÉS LAPKIALO RESZVÉNYTÁRSASÁG

Feladó nyomozat: SZIGETHY KAROLY